මාමුනුවාගම එල්ලංගා පැතිකඩ හා එල්ලංගා කළමනාකරණ සැලැස්ම

පටුන

01 හැඳින්වීම

1.1 හැඳින්වීම හා මාමුනුවාගම එල්ලංගාව හා එහි හි පිහිටීම 3

1.2 මාමුනුවාගම අමුණ එල්ලංගාව ආශ්‍රිතව පිහිටා ඇති අනෙකුත් එල්ලංගා 8

1.4. එල්ලංගාව හැඳින්වීම පිළිබඳ සාමාන්‍ය තොරතුරු 9

1.5 මාමුනුවාගම අමුණ එල්ලංගාව තිරසර ලෙස කළමනාකරණය කිරීමේ වැදගත්කම 10

1.6 එල්ලංගා කලමණාකරන කමිටු පිහිටුවීම 11

1.7 එල්ලංගා කලමණාකරන කමිටුවක අවශ්‍යතාවය 14

1.8 එල්ලංගා පැතිකඩක් සකස් කිරීමේ අවශ්‍යතාවය .... **Error! Bookmark not defined.**

1.9 එල්ලංගා පැතිකඩ සහ එල්ලංගා කලමණාකරන සැලැස්මක් සකස්කිරීමේ අරමුණුError! Bookmark not defined.

1.10 එල්ලංගා පැතිකඩ සහ එල්ලංගා කලමණාකරන මූලික සැලැස්ම සැකසීමේ වැදගත්කමError! Bookmark not defined.

02 එල්ලංගා පැතිකඩක් සකස් කිරීමේ දී අනුගමනය කලක්‍රමවේදය 16

03 මාමුනුවාගම අමුණ එල්ලංගා කලමණාකරන සැලැස්ම සැකසීමේදී අනුගමනය කරන ලද ක්‍රමවේදය17

3.1 තොරතුරු කළමනාකරණය සැලැස්ම සැකසීම 18

3.2මාමුනුවාගම අමුණ එල්ලංගාව මුහුණදෙන මූලික අභියෝග හඳුනා ගැනීම 19

04 මාමුනුවාගම අමුණ එල්ලංගාවේ වර්තමාන පැතිකඩ 21

4.1 භූගෝලීය (Geographical)තොරතුරු 21

4.2 භූ විද්‍යාත්මක (Geological) තොරතුරු 21

4.3 පරිසර විද්‍යාත්මක (Environmental) තොරතුරු 22

4.4 එල්ලංගාවේ පවතින ඉදිකිරීම් 24

4.5 මාමුණුවාගම අමුණ එල්ලංගාවේ වාරිමාර්ග කළමනාකරණය 25

4.6 සමාජ ආර්ථික තොරතුරු .... **Error! Bookmark not defined.**

4.7 එල්ලංගාවේකෘෂිකාර්මිකබෝගවගාරටාව 28

4.8 එල්ලංගාව මුහුණ දෙන ප්‍රධාන අභියෝග 29
4.9 උග්‍ර ගැටළු විසඳීම/අවම කිරීම සඳහා යෝජිත උපායමාර්ගික මැදිහත්වීම් 29
4.10උග්‍ර ගැටළු විසඳීම/අවම කිරීම සඳහා යෝජිත උපායමාර්ගික මැදිහත්වීම් හා දළ ඇස්තමේන්තුව 34
4.11 මාමුනුවාගම එල්ලංගාව යෝජිත ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම... 38

01.හැඳින්වීම

ප්‍රාථමික ජල මාර්ගයක හෝ ප්‍රාථමික ජල මාර්ග ජාලයක පිහිටා ඇති ජල විද්‍යාත්මක ලෙස එකට බැඳුනු කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණයේ වැව් පද්ධති හෝ කුඩා වැව්, මධ්‍ය ප්‍රමාණයේ වැව් සහ අමුණු පද්ධති, වලින් සමන්විත වූ ද්විතීය හා තෘතීය ජල මාර්ගයකට ජලය මුදා හරිනු ලබන මධ්‍ය ජල ධාරා ප්‍රදේශය එල්ලංගාව ලෙස හඳුන්වනු ලබයි. එල්ලංගාව අපගේ වාරි ශිෂ්ඨාචාරයේ විශිෂ්ඨ නිර්මාණයකි. එමගින් මුලු පරිසර පද්ධතියේම තිරසර පැවැත්ම තහවුරු කරයි. වාරි ශිෂ්ඨාචාරයේ මෙම මාහැගි අමිල නිර්මාණයක් වන එල්ලංගාව සංරක්ෂණය කර මනා කලමණාකරනයක් තුලින් "දේශගුණ සුහුරු වාරි කෘෂිකර්ම ව්‍යාපෘතියේ" සංවර්ධන කටයුතු තිරසර ලෙස පවත්වා ගෙන යාම සඳහා එල්ලංගා කලමණාකරනය පහසු කිරීමට ව්‍යාපෘති ප්‍රතිලාභීන්ගෙන් සහ සියලුම රාජ්‍ය හා පෞද්ගලික ආයතන වලින් සමන්විත එල්ලංගා කලමණාකරන කමිටු පිහිටු වීමට ලෝක බැංකු ආධාර යටතේ ක්‍රියාත්මක වන දේශගුණ සුහුරු වාරි කෘෂිකර්ම ව්‍යාපෘතිය කටයුතු කරනු ලබයි. එල්ලංගාවේ සියලු පාර්ශව එකතු වී සියලු සම්පත් මනාව කලමණාකරනය කිරීම එල්ලංගා කලමණාකරන කමිටුවල මූලික වගකීම වන අතර එම කාර්යය පහසු කිරීම සඳහා අවශ්‍ය සැලසුමක් සැකසීමට අවශ්‍ය තොරතුරු එකතු කිරීම සඳහා එල්ලංගා පැතිකඩක් (Profile) පළාතේ සෑම එල්ලංගාවක් සඳහාම සකස් කරනු ලබයි. එල්ලංගා කලමණාකරන කමිටුව හරහා එල්ලංගාව හා ජලධාරා ප්‍රදේශය ආරක්ෂා කිරීමේ අපේක්ෂාවෙන් සහභාගීත්ව ප්‍රවේශයකින් යුක්තව එල්ලංගා කලමණාකරන සැලැස්ම සකස් කර ඇත.එල්ලංගා පැතිකඩක් සැකසීමේ ප්‍රධාන අපේක්ෂාව වන්නේ එල්ලංගා කලමණාකරන සැලැස්මක් සකස් කිරීමයි.

1.1.මාමුනුවාගම එල්ලංගාව හා එහි පිහිටීම

මාමුණුවාගම එල්ලංගාව කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කයේ යාපහුව මැතිවරණ කොට්ඨාශයේ පිහිටි අඹන්පොල ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලයට අයත් භූමි ප්‍රදේශය තුල පිහිටා ඇත. අඹන්පොල එහි ප්‍රධාන නගරය ලෙස සැලකේ. කුරුණෑගල සිට අනුරාධපුරය දක්වා දිවෙන ප්‍රධාන මාර්ගයේ කුරුණෑගල සිට කිලෝමීටර් 60 ක් පමණ දුරින් පිහිටා ඇති අඹන්පොල ඓතිහාසික රාජධානියක් වන යාපහුවට නුදුරින් පිහිටා ඇත. පුරාවෘත වලට අනුව ඓතිහාසික වශයෙන් වැදගත්වන අනුරාධපුරය දක්වා ගමන් මාර්ගයේ අතරමග නවාතැන් පොලක් හෙවත් අම්බලමක් පිහිටි ස්ථානය පසුව

අඹන්පොළ ලෙසද ඉන්පසු තව දුරටත් ව්‍යවහාරයේදී අඹන්පොල උච්චාරණ පහසුව උදෙසා අඹන්පොළ ලෙස හඳුන්වන ලද බවත් ලේඛණ වල සඳහන් වේ.

මාමුණුවාව එල්ලංගාව අඹන්පොල නගරයේ සිට කි. මි. 07 ක් පමණ දුරින් පිහිටා ඇත. මෙම එල්ලංගාව ඉතා කුඩා වන අතර එම එල්ලංගාවට අයත්වනනේ වැව් තුනකි. එම වැව් වන්නේ මුතුබන්ඩාගේ වැව, රටේ තරණගස්වැව හා මාමුණුවාගම වැවයි. මෙම වැව් ව්‍යාපෘතියේ පුණරුත්ථාපන වැඩ සටහනට තෝරාගත් දැනටමත් පුණරුත්ථාපනය කර අවසන් වැව් ලේඛණයේ සඳහන්වේ. මෙම වැව් වලට අමතරව එල්ලංගාව ආරම්භයේ සිට අවසානය දක්වා ජල සම්පත විවිධ ස්ථාන වල රඳවා ගැනීමට පුරාණ ගොවියා මහත් උත්සාහයක් දරා ඇත. මෙම ජල මාර්ග හා ජලාශ වර්තමානයේත් වෙනස් වෙමින් පවතී. එයට ප්‍රධාන හේතුව වී ඇත්තේ ජනගහන වර්ධනයත් සමග ඉඩම් අයිතියේ ඇතිවන වේගවත් වෙනස්වීමයි. මෙම තත්වය එල්ලංගාවේ තිරසර පැවැත්මට ප්‍රබල බලපෑමක් ඇතිකරයි.

ඉහතින් සඳහන් වනුයේ මාමුණුවාගම එල්ලංගාවට අයත් වැව් ය. එහෙත් එල්ලංගාව නිරීක්ෂණයේ දී ජල සම්පත් ගබඩා කරගත් තවත් කුඩා වැව් කිහිපයක් ඇත. එල්ලංගාවේ පවතින මෙම වැව් අතීතයේ ඉතා කුඩා ජල මූලාශ්‍ර පදනම් කරගත් පුද්ගලිකව ඉදිකරන ලද වැව් පද්ධතියකි. පසු කාලීනව අදියර කිහිපයකින් වත්මන් තත්වය දක්වා සංවර්ධණය වී ඇත. අතීතයේ ඉතා ප්‍රාථමික තත්වයේ මෙම වැව් පැවතියද එල්ලංගාවේ පැවතිය යුතු අංගෝපාංග බොහොමයක් පැවති බවට ශේෂව පවතින ලක්ෂණ අනුව නිගමනය කල හැකිය. එහෙත් කාලය ගෙවී යාම හා ජනගහන වර්ධනයත් සමග එල්ලංගාවේ පැවතිය යුතු බොහෝ අංගෝපාංග වර්ථමානය වන විට විනාශයට පත්ව ඇත. කට්ටකඩුව, ගස් ගොම්මන, පෝටා වැටිය, පෙරහන, ගොඩ වල යනාදී ඉතා වැදගත් අංගෝපාංග අද දක්නට නැත. තවද වර්ථමාන ගොවි ප්‍රජාව මෙම අංගෝපංග පිළිබඳව හෝ මෙම අංගෝපංග එල්ලංගා පද්ධතිය තුල පිහිටා ඇත්තේ කුමන හේතුවකටද යන්න පවා අවබෝධයක් නැත. මෙම හේතු නිසා එල්ලංගාව හායනයට පත් වීම වර්ථමානයේදී විසදාගත නොහැකි ගැටලුවක් දක්වා වර්ධනය වෙමින් ඇත. ආරම්භයේ දී ගොවි සංවිධාන නිලධාරීන්ට හා නිලධාරීන්ට මේ පිළිබඳව අවබෝධවක් ලබාදිය යුතුය. මාමුනුවාගම එල්ලංගාව කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කයේ යාපහුව මැතිවරණ කොට්ඨාශයේ පිහිටි අඹන්පොල ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලයට අයත් භූමි ප්‍රදේශය තුල පිහිටා ඇත. අඹන්පොල එහි ප්‍රධාන නගරය ලෙස සැලකේ. කුරුණෑගල සිට අනුරාධපුරය දක්වා දිවෙන ප්‍රධාන මාර්ගයේ කුරුණෑගල සිට කිලෝමීටර් 60ක පමණ දුරින් පිහිටා ඇති අඹන්පොල ඓතිහාසික රාජධානියක් වන යාපහුවට නුදුරින් පිහිටා ඇත. පුරාවෘත වලට අනුව ඓතිහාසික වශයෙන් වැදගත්වන අනුරාධපුරය දක්වා ගමන් මාර්ගයේ අතරමග නවාතැන් පොලක් හෙවත් අම්බලමක් පිහිටි ස්ථානය පසුව අම්බලන්පොළ ලෙසද ඉන්පසු තව දුරටත් ව්‍යවහාරයේදී අම්බලන්පොළ උච්චාරණ පහසුව උදෙසා අඹන්පොළ ලෙස හඳුන්වන ලද බවත් ලේඛණ වල සඳහන් වේ.

මාමුනුවාගම එල්ලංගා පද්ධතියේසිතියම

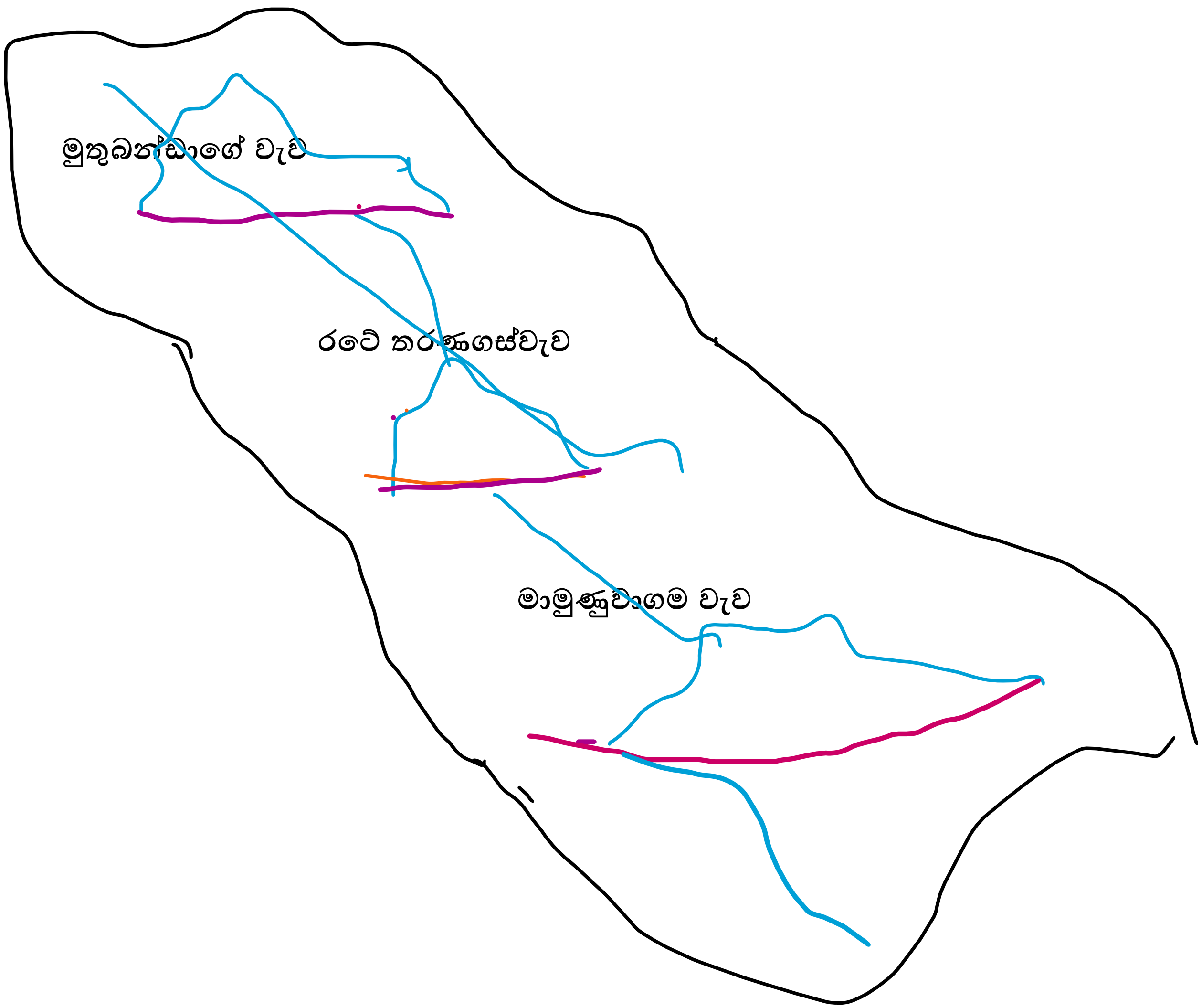

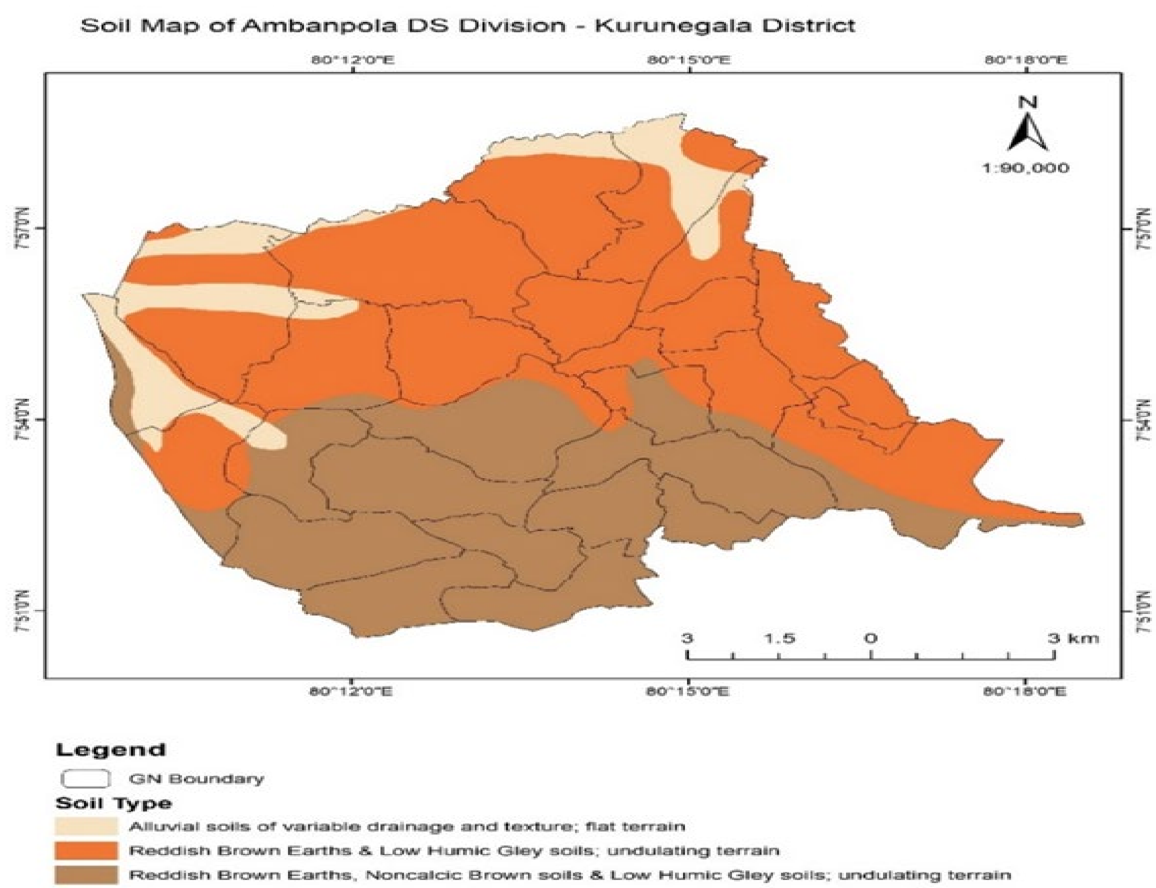

පාංශු වයනය සහ අන්තර්ගතය මත පදනම්ව අඹන්පොල ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයේ ප්‍රධාන පාංශු වර්ග තුනක ව්‍යාප්තියක් පෙන්වයි. මෙම පාංශු වර්ග වන්නේ;

අ) රතු පැහැයට හුරු දුඹුරු පස (RBE),

ආ) රතු පැහැයට හුරු දුඹුරු අඩු තෙතමනය සහිත ග්ලේ සහ

ඇ) අඩු හියුමික් ග්ලේ (LHG) පස, ජල මාර්ග අවට පහත් බිම්වල සහ කුඹුරුවල දක්නට ලැබේ .(රූපය 3.2).

මාමුණුවාගම එල්ලංගාව තුල මෙම පාංශු වර්ග තුනම දක්නට ලැබේ. එල්ලංගාවේ සමස්ථ සිතියම හා දළ වශයෙන් සටහන් කර ඇති එල්ලංගාව ව්‍යාප්තිය පිළිබදව සලකා බැලීමේදී ගොවින්ගේ පදිංචියෙන් ප්‍රදේශයම ආවරණය කරයි. ඒ අනුව ගෙවතු වගාව හා වෙනත් මානව අවශ්‍යතාවන් සදහා එල්ලංගාව යොදාගෙන ඇති බව පැහැදිලිව දක්නට ඇත. මේ අනුව මෙම එල්ලංගාව දැනටමත් ජනාකීර්ණ වී ඇති බවත් නිවාස හා වෙනත් ඉදිකිරීම් වලින් බහුල බවක් පෙන්වයි.

ග්‍රාම නිලධාරී කොට්ඨාශ මට්ටමින්මාමුණුවාගම එල්ලංගාව

අංක	**ග්‍රානි කොට්ඨාශයේ නම හා අංකය**	**ව්‍යාප්තිය හෙ**	**ජනගහනය**			**ප්‍රදේශය තුල ගොවි සංවිධාන**
			ස්ත්‍රී	**පුරුෂ**	**එකතුව**	
01	නෙලුම්පත් වැව	681.31	48	56	104	01

වැව් අනුව කුඹුරු ව්‍යාප්තිය

	වැව	කුඹුරු ප්‍රමාණය අක්	ගොවීන්
1	මුතුබන්දගේවැව .	02	5
2	රටේතරණගස්වැව .	10	24
3	මමුනුවගම	15	31
	එකතුව	27	60

ග්‍රාම නිලධාරී කොට්ඨාශ මට්ටමින් අඹන්පොල ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශය

1.2 මාමුනුවාගම එල්ලංගාව ආශ්‍රිතව පිහිටා ඇති අනෙකුත් එල්ලංගා

අඹන්පොල ප්‍රාදේශීය ලේකම් බල ප්‍රදේශය තුල කුඩා පරිමාණයේ වැව් රාශියක් පිහිටා ඇත. එකිනෙකා මත යැපෙන මෙම වැව් එල්ලංගා පද්ධතීන් සමුහයක් නියෝජනය කරයි. හඳුනාගත් සුලු පරිමාණ වැව් 133ක් එල්ලංගා පද්ධති 22ක් පමණ ආවරණය කරයි. එහෙත් ප්‍රදෙශයේ පවතින සියලු ලොකු කුඩා වැව් සංඛ්‍යාව වශයෙන් වැඩිය. ප්‍රදේශයේ පිහිටි විශාලතම එල්ලංගා පද්ධතිය වැව් 27කින් සමන්විත පිදුරුවල්ලව එල්ලංගාව වන අතර මාමුනුවාගම එල්ලංගාව වැව් 03 කින් යුක්ත වේ. මෙම එල්ලංගාව ආසන්නයෙන්ම පිහිටා ඇත්තේ පලාපත්වල එල්ලංගාවයි. මෙම එල්ලංගාව

වැව් 10කින් යුක්තය. සෙසු එල්ලංගා වල වැව් 1 සිට 12 දක්වා පරාසයක විහිදී පවතී. දේශගුණ සුහුරු වාරි කෘෂිකර්ම ව්‍යාපෘතිය මගින් තෝරාගත් එල්ලංගා 15ක වැව් 69ක් පුණරුත්ථාපනය අවසන් කර ඇත. එහෙත් මෙම එල්ලංගා නිරීක්ෂණය කරන විට තවත් ලොකු කුඩා වැව් රැසක් පිහිටා ඇති බව ක්ෂේත්‍ර චාරිකාවේදී අනාවරණය විය. එල්ලංගාව සැලකිල්ලට ගැනීමේදී මෙම එල්ලංගාවල සියලු ආකාරයෙන් පිහිටන ජල සම්පත් (ධාරිතාවය) එල්ලංගාවේ ආර්ධථාව පවත්වා ගැනීමට හේතුවන නිසාය. දෙවන අදියර යටතේ ව්‍යාපෘතිය මෙම එල්ලංගා වල තෝරාගත් වැව් 11ක් පුණරුත්ථාපනය කිරීමට නියමිතය. එල්ලංගා 15ක වැව් පුණරුත්ථාපනය කලද එල්ලංගා පද්ධති සංවර්ධන වැඩසටහන යටතේ තෝරාගෙන ඇත්තේ වැව් 03ක් හා ඊට වැඩි සංඛාවක් වැව් පවතින්නාවූ එල්ලංගා පමණි. ඒ අනුව අඹන්පොල ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශය තුල එල්ලංගා පද්ධති සංවර්ධන වැඩ සටහන ක්‍රියාත්මක වන්නේ එල්ලංගා පද්ධති 09ක වන අතර මෙම එල්ලංගා බොහොමයක් එකිනෙකට ආසන්නයේ පිහිටා ඇත. අඹන්පොල ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලයට අයත් භූමි ප්‍රදේශය තුල පිහිටා ඇති මෙම එල්ලංගා හා වැව් පිහිටීම පිළිබඳව පහත සිතියම මගින් පෙන්නුම් කෙරේ.

1.4. එල්ලංගාව පිළිබඳ සාමාන්‍ය තොරතුරු

වගු අංක 2

තොරතුරු	විස්තරය
දිස්ත්‍රික්කය	කුරුණෑගල
ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශය	අඹන්පොල
මැතිවරණ බල ප්‍රදේශය	යාපහුව
ගංගා ද්‍රෝණියේ නම	මී ඔය ගංගා දෝණිය
එල්ළංගාවේ නම	මාමුණුවාගම
ගොවිජන සේවා බල ප්‍රදේශය	අඹන්පොල
ග්‍රාම නිලධාරී වසම්	03 නෙලුම්පත්වැව කාසිකොටේ බටහිර කාසිකොටේ නැගෙනහිර
එල්ළංගාවේ මුලු භූමි ප්‍රමාණය හෙක්:	හෙ

ජලපෝශක ප්‍රදේශයේ නම	තරණගස් ඇල
පැහැදිලි ජල පෝෂක සංඛ්‍යාව	01
කෘෂිකාර්මික කටයුතු සඳහා බාවිතා කරණ වැව් සංඛ්‍යාව	03
වනාන්තර ප්‍රදේශ	00
මුඩු බිම්	00
එල්ලංගාව තුල ජීවත්වන පවුල් සංඛ්‍යාව	671
ගෙවතු	හෙ 138
පුණරුත්ථාපනයට යොමු කල වැව් සංඛ්‍යාව	03
පුණරුත්ථාපනයට යොමු නොකල වැව් සංඛ්‍යාව	0

1.5 මාමුණුවාගම එල්ලංගාව තිරසර ලෙස කළමනාකරණය කිරීමේ වැදගත්කම

මාමුණුවාගම එල්ලංගාව හෙක්ටයාර් 681.31කින් සමන්විතය වැව් 03කින් යුක්ත වේ. මෙම වැව් ව්‍යාපෘතිය මගින් පුනරුත්ථාපනය කර ඇත. මෙම පද්ධතිය තුල කුඹුරු හා ගොඩ බෝග වගාව අක්කර 570ක් පමණ වේ. මෙම වගා කටයුතු වල නිරතවන මුළු ගොවීන් සංඛ්‍යාව 230ක් පමණවේ. මේ සමග ම එල්ලංගාව තුල සමස්ථ ජනගහනය 1067ක් පමණ වේ. මෙම සියලු දෙනා එල්ලංගාව තුල විවිධ මානව ක්‍රියාකාර කම් වල නිරතවේ. මේ නිසාම එල්ලංගාව දැනටමත් විශාල හායනයකට පත්ව ඇත. කාලයක් තුල සිදුවී ඇති වණ විනාශය අවිධිමත් හේන් හා ගොඩ ඉඩම් වගාව නිසා සිදුවන පාංශු ඛාදනය වැව් ඉස්මත්ත අනවසරයෙන් අල්ලාගෙන කුඹුරු වගා කිරීම වැනි ක්‍රියාකාරකම් නිසාම වැව් හා ඇල පද්ධතිය ගොඩවීම

එල්ලංගාව බලවත් තර්ජනයකට මුහුණ දීමට හේතු වී ඇත. තවද මෙවන් ඉතා කුඩා එල්ලංගාවක් වීමත් ජනගහන වර්ධනය හා ඉඩම් බෙදී යාමත් පවතින සම්පත් වේගයෙන් භාවිතයට ගැනීමත් නිසා මෙම ප්‍රදේශවල වැව් ජලය සීග්‍රයෙන් සිදී යමින් පවතී. ජල මාර්ග සිදී යමින් දේශගුණික විපර්යාසයන් අනුව මෙම තත්වය තව දුරටත් උග්‍රවනු ඇත. මෙම තත්වයෙන් මෙම එල්ලංගා පද්ධතිය බේරා ගැනීමට නම් වැව් පුනරුත්ථාපනය පමණක් කොහෙත්ම ප්‍රමාණවත් නොවේ. මෙම තත්වයට එකම විසඳුම වන්නේ සමස්ථ එල්ලංගාවම තිරසර ලෙස සංවර්ධනයකට භාජනය කිරීමයි. ඒ අනුව එල්ලංගා කලමණාකරන සැලැස්මක් සකස්කර මාමුණුවාගම එල්ලංගාව ආරක්ෂා කිරීම සඳහා දේශගුණ සුහුරු වාරි කෘෂිකර්ම ව්‍යාපෘතියේ අවධානය මාමුණුවාගම එල්ලංගාව වෙත යොමු කර ඇත. එහි දී එල්ලංගා කලමණාකරන කමිටුව එල්ලංගා පැතිකඩක් හා අවසාන වශයෙන් එල්ලංගා කලමණාකරන සැලැස්මක් සකස් කර ඒ මගින් ක්‍රියාත්මක විය යුතුය .

1. 6. එල්ලංගා කලමණාකරන කමිටු පිහිටුවීම

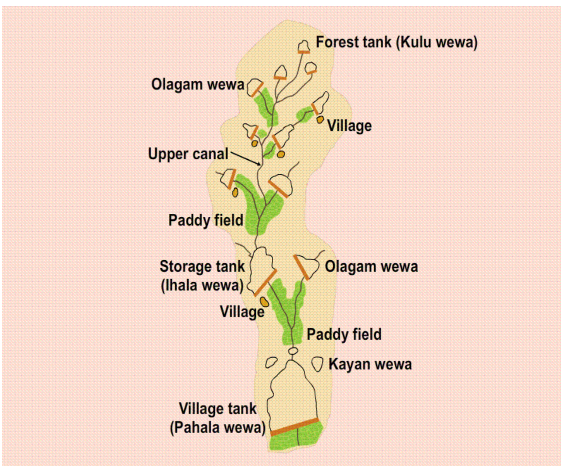

එල්ලංගා පද්ධතියක් යනු අතීතයේ සිට වැව් කලමණාකරනයේදී භාවිතා කරන ලද සාම්ප්‍රදායික ජල කලමණාකරන ක්‍රමවේදයකි. එල්ලංගාව යන වචනය සිංහල භාෂාවේ වචන දෙකක් එකතු වී සකස් වී ඇත. එනම්, "එල්ලන්" සහ "ගාව" යන්නයි. එල්ලන් යනු එල්ලෙන යන්නයි. ගාව යනු එකකට පසු අනෙක් ඒවා යන්නයි. එල්ලංගාව යන වචනයේ අදහස වනුයේ ඉහළ සිට පහළට එකිනෙකට සම්බන්ධිත ලඟින් පිහිටි වැව් පද්ධතියක් යන්නයි. ශ්‍රී ලංකාවේ මෙම එල්ලංගාවක ආකෘතියක් වාරි තාක්ෂණ එක්සත් ජාතීන්ගේ ආහාර සහ කෘෂිකර්ම සංවිධානය (FAO) විසින් ලෝක උරුමයක් ලෙස නම් කර ඇත. එල්ලංගා කලමණාකරන කමිටු පිහිටුවීමේ අදහස වනුයේ දශක කිහිපයකට පෙර පැවති ලෙස එල්ලංගාව පවත්වාගෙන යාම සහ එල්ලංගා කලමනාකරණ කමිටු පිහිටුවීමට, නීතිගත කිරීමට සම්බන්ධිත සියලුම පාර්ශවකරුවන් පොදු සංසදයක් ලෙස වැඩ කර එල්ලංගාව ආරක්ෂා කිරීමට කටයුතු කිරීමයි. පරිපාලන දිස්ත්‍රික්ක 11ක අදාල ප්‍රාදේශීය කෘෂිකර්ම කමිටුවල සහාය ඇතිව ගොවිජන සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් නිකුත් කරන ලද අංක 06/2023 දරන චක්‍ර ලේඛය අනුව (ඇමුණුම 01) එල්ලංගා කලමනාකරණ කමිටු 53ක් පිහිටුවීමට ගොවිජන සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව බලාපොරොත්තු වේ. ලෝක බැංකු මූල්‍ය ආධාර මත කෘෂිකර්ම අමාත්‍යාංශය මගින් ක්‍රියාත්මක දේශගුණ සුහුරු වාරි කෘෂිකර්ම ව්‍යාපෘතිය ගොවිජන සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව සහ අදාල පාර්ශවකරුවන් සමඟ සමීපව කටයුතු කර එල්ලංගා කලමනාකරණ කමිටු 53 පිහිටුවීමේ සමස්ථ ක්‍රියාවලිය සඳහා සහාය ලබාදේ.

එල්ලංගා කලමණාකරන කමිටු සාමාජිකත්වය පහත ආයතන නියෝජිතයින්ගෙන් සමන්විත වේ.

- ගොවිජන සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව
- පළාත් වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව
- පළාත් සහ අන්තර් පළාත් කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව
- වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව

- වනජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව
- ප්‍රාදේශීය ලේකම්වරු
- ගොවි සංවිධාන, ප්‍රජා මූලික සංවිධාන
- ජල සම්පත් මණ්ඩලය
- ආපදා කලමණාකරන කාර්යාංශය
- පොලිස් දෙපාර්තමේන්තුව
- ජාතික ජලජ ජීවී සංවර්ධන අධිකාරිය
- පරිසර අධිකාරිය
- ඉඩම් පරිහරණ සැලසුම් දෙපාර්තමේන්තුව

යන ආයතන වේ. එල්ලංගා කලමනාකරණ කමිටුවක මූලික වගකීම වනුයේ එල්ලංගාව ආරක්ෂා කිරීම සහ පවත්වාගෙන යාම සඳහා සුදුසු ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම සහ උපාය මාර්ගික මැදිහත්වීම් ක්‍රියාත්මක කිරීමයි. රාජ්‍ය ආයතන, පෞද්ගලික අංශය, ප්‍රජා මූල සංවිධාන ඇතුලු පාර්ශවකරුවන් රාශියකට එල්ලාංගාව ආරක්ෂා කිරීමේ හා කළමනාකරණ කිරීමේ වගකීම පැවරී ඇත.

ප්‍රධාන පාර්ශවකරුවන් පහත රූප සටහන මගින් ද දක්වා ඇත.

එල්ලංගා කලමණාකරන කමිටුවක්

මෙරට ඒකාබද්ධ කළමණාකරණ වැඩ සටහන් කිහිපයක් ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතී. ඉන් මහ වැලි ව්‍යාපාරය හා ඉන්මාස් වැඩ සටහන ප්‍රමුඛතාවය ගනී. මෙම වැඩසටහන් ජලය හා බැදුනු මහා වාරිමාර්ග පදනම් කරගත් ව්‍යාපාර වේ. මෙම වැඩ සටහන් අතුරෙන් 1984 ආරම්භ වූ ඉන්මාස් වැඩ සටහන (මහා වාරිමාර්ග පුණරුත්ථාපන වැඩ සටහන (MIRP) හා වාරිමාර්ග පද්ධති කළමනාකරණ වැඩ සටහන් (ISMP) ව්‍යාපෘති) වැදගත් තැනක් ගනු ලබන්නේ එයද ලෝක බැංකුවේ අනුග්‍රහයෙන් මෙරට ක්‍රියාත්මක වී අද දක්වාම සාර්ථකව ක්‍රියාත්මක වන බැවිනි. මෙරට මහ ගොවි ජනපද ව්‍යාපාර වල ගොවි සංවිධාන පිහිටු වී මේ ආරම්භක පියවරක් ගනු ලැබූවේ මෙම ඉන්මාස් වැඩ සටහන තුලින්ය. මෙම ගොවි ජන පද ව්‍යාපාර කළමනාකරණය කිරීම ව්‍යාපාර කළමනාකරණ කමිටුව මගින් සිදුවේ. මෙම එල්ලංගාව කළමනාකරණය කිරීම ද එල්ලංගා කළමනාකරණ කමිටුව මගින් ඉටු කිරීමට ලෝක බැංකුව අපේක්ෂා කරයි. ඉහතින් කියවෙන ව්‍යාපාර කළමනාකරණ කමිටුව හා මෙම එල්ලංගා කළමනාකරණ කමිටුව බොහෝ දුරට සමානකම් දක්වයි. මෙහි කළමනාකාරිත්වය රජයේ නිලධාරින්ගේ හා එල්ලංගාවේ ප්‍රතිලාභීන් හවුල් කරගෙන හවුල් කළමනාකරණයක් දක්වා ව්‍යාප්ත කිරීමට අපේක්ෂා කරයි. ඉහත අංක 1.6 දරණ ඡේදයට අනුව මෙම එල්ලංගා කළමනාකරණ කමිටුවේ අන්තර්ගතය සටහන් කර ඇත. ඉතා වේගවත්ව හායනයට පත්වෙමින් තිබෙන ලෝක උරුමයක් ලෙස හදුනාගෙන ඇති එල්ලංගාව නැවතත් තිරසරව පවත්වාගෙන යාමට මෙම එල්ලංගා කළමනාකරණ කමිටුව බෙහෙවින් ඉවහල් වනු ඇත.

1.7 එල්ලංගා කලමණාකරන කමිටුවක අවශ්‍යතාවය

මෙරට ඒකාබද්ධ කළමනාකරණ වැඩ සටහන් කිහිපයක් ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතී. ඉන් මහවැලි ව්‍යාපාරය හා ඉන්මාස් වැඩ සටහන ප්‍රමුඛතාවය ගනී. මෙම වැඩ සටහන් ජලය හා බැදුනු මහා වාරිමාර්ග පදනම් කරගත් ව්‍යාපාර වේ. මෙම වැඩ සටහන් අතුරෙන් 1984 ආරම්භ වූ ඉන්මාස් වැඩ සටහන (මහා වාරිමාර්ග පුණරුත්ථාපන වැඩ සටහන MIRP හා වාරිමාර්ග පද්ධති කළමනාකරණ වැඩ සටහන් ISMP ව්‍යාපෘති) වැදගත් තැනක් ගනු ලබන් නේ එයද ලෝක බැංකු වේ අනුග්‍රහයෙන් මෙරට ක්‍රියාත්මක වී අද දක්වාම සාර්ථකව ක්‍රියාත්මක වන බැවිනි. මෙරට මහ ගොවි ජනපද ව්‍යාපාර වල ගොවි සංවිධාන පිහිටු වී මේ ආරම්භක පියවරක් ගනු ලැබූවේ මෙම ඉන්මාස් වැඩ සටහන තුලින්ය. මෙම ගොවි ජන පද ව්‍යාපාර කළමනාකරණය කිරීම ව්‍යාපාර කළමනාකරණ කමිටුව මගින් සිදුවේ. මෙම එල්ලංගාව කළමනාකරණය කිරීම ද එල්ලංගා කළමනාකරණ කමිටුව මගින් ඉටු කිරීමට ලෝක බැංකුව අපේක්ෂා කරයි. ඉහතින් කියවෙන ව්‍යාපාර කළමනාකරණ කමිටුව හා මෙම එල්ලංගා කළමනාකරණ කමිටුව බොහෝ දුරට සමානකම් දක්වයි. මෙහි කළමනාකාරිත්වය රජයේ නිලධාරින්ගේ හා එල්ලංගාවේ ප්‍රතිලාභීන් හවුල් කරගෙන හවුල් කළමනාකරණයක් දක්වා ව්‍යාප්ත කිරීමට අපේක්ෂා කරයි. ඉහත අංක දරණ ඡේදයට අනුව මෙම එල්ලංගා කළමනාකරණ කමිටුවේ අන්තර්ගතය

සටහන් කර ඇත. ඉතා වේගවත්ව හායනයට යමින් පවතින ලෝක උරුමයක් ලෙස හඳුනාගෙන ඇති එල්ලංගාව නැවතත් තිරසරව පවත්වාගෙන යාමට මෙම එල්ලංගා කළමනාකරණ කමිටුව බෙහෙවින් ඉවහල් වනු ඇත.

1.8. එල්ලංගා පැතිකඩක් සකස් කිරීමේ අවශ්‍යතාවය

එල්ලංගාව පවත්වාගෙන යාම සඳහා අතීතයේ පැවති ග්‍රාමීය ආයතන ව්‍යුහය හා සමාජ ආර්ථික වත්පිළිවෙත්, සම්ප්‍රදායන් හා චාරිත්‍ර වාරිත්‍ර නිසා එල්ලංගාවේ තිරසර පැවැත්ම තහවුරු වූ අතර ක්‍රමානුකූලව මෙම තත්වයන් වෙනස් වීමත් සමග එල්ලංගා පද්ධතිය හායනයට පත් විය. වර්තමානය වන විට එය ඉතාමත් වේගයෙන් හායනයට ලක් වෙමින් පවතී. එල්ලංගා පද්ධති නැවත ප්‍රතිෂ්ඨාපනය කිරීමේදී, සම්පත් හායනය වලක්වා ගැනීමේදී හා මනා කළමණාකරණක් කිරීමේදී එල්ලංගාවේ වර්තමාන තත්වය සහ පවතින ගැටළු හා ඒවා අතර ඇති වඩාත් උග්‍ර ගැටළු හඳුනා ගැනීම ඉතාමත් වැදගත් වේ. මේ සඳහා එල්ලංගාවේ භූගෝලීය ගැටළු, ජල විද්‍යාත්මක ගැටළු, පරිසර විද්‍යාත්මක ගැටළු හා සමාජ ආර්ථික ගැටළු හඳුනා ගත යුතු වේ. එසේම එල්ලංගාව තුල වර්තමානයේ සිදුවන මානව ක්‍රියාකාරකම් පිළිබඳව, විවිධ ක්‍රමවේද ඔස්සේ එනම් හරස්කඩ චාරිකා, ද්විතීය දත්ත සහ කුඩා කණ්ඩායම් සාකච්ඡා මගින් තොරතුරු එකතු කර එල්ලංගා පැතිකඩක් සකස් කර ඇත. මෙම පැතිකඩ එල්ලංගා පද්ධති කළමණාකරණයේදී මූලික අවශ්‍යතාවයකි.

1.9. එල්ලංගා පැතිකඩ සහ එල්ලංගා කළමණාකරණ සැලැස්මක් සකස් කිරීමේ අරමුණු

එල්ලංගා පද්ධතියේ සම්පත් ආරක්ෂා කිරීම සහ තිරසර පැවැත්ම තහවුරු කිරීම සඳහා එල්ලංගා කළමණාකරණ වැඩසටහනක් දැඩි ලෙස අවශ්‍ය වී ඇත. එසේම එල්ලංගාවේ සියලුම පාර්ශවකරුවන්ගේ සහභාගීත්වය ඇතිව සුදුසු ආයතන ව්‍යුහයක් හරහා ඒකාබද්ධව ප්‍රවේශයකින් යුක්තව එල්ලංගාව කළමණාකරණ කල යුතුවේ. ඒ සඳහා පහත අරමුණු ඉටුකර ගැනීම සඳහා එල්ලංගා පැතිකඩ සහ කළමණාකරණ සැලැස්මක් සකස් කරනු ලැබේ. ප්‍රධාන වශයෙන් භූගෝල විද්‍යාත්මක,ජල විද්‍යාත්මක, පරිසර විද්‍යාත්මක, බෝග වගා රටාවන් සහ මානව ක්‍රියාකාරකම් නිසා එල්ලංගා පද්ධතියට වන හානි පිළිබඳ තොරතුරු සහ භූගෝලීය තොරතුරු පද්ධතිය (GIS) උපයෝගී කරගෙන සකස් කරන ලද සිතියමක්ද, ඇතුලත් විස්තරාත්මක එල්ලංගා පැතිකඩ (Cascade Profile) පාර්ශවකාර සංවිධාන වල ප්‍රයෝජනය සඳහා සැකසීම මගින් පාර්ශවකාර සංවිධාන වලට එල්ලංගාව සුරැකීමට පහසුකරණය කිරීම එල්ලංගා පද්ධතියේ වඩාත් උග්‍ර ගැටළු විසඳීම සඳහා වන උපාය මාර්ගික මැදිහත් වීම්, ඒ සඳහා වන දල වියදම් ඇස්තමේන්තු, ක්‍රියාත්මක කිරීමේ කාල වකවානු සහ සැලැස්ම ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා මැදිහත්විය යුතු පාර්ශවකාර ආයතන යන මූලිකාංග ඇතුලත් එල්ලංගා පද්ධති කළමණාකරණ මූලික සැලැස්මක් (Cascade Management Plan) සැකසීම. එල්ලංගා පද්ධතියේ වඩාත් උග්‍ර ගැටළු සහ ඒවා මගින් එල්ලංගා පද්ධතියට සිදු වී ඇති සහ සිදුවෙමින් පවතින හානි පිළිබඳව ප්‍රතිපත්ති සම්පාදකයින් හා පාර්ශවකරුවන් දැනුවත්.

1.10. එල්ලංගා පැතිකඩ සහ එල්ලංගා කළමණාකරණ මූලික සැලැස්ම සැකසීමේ වැදගත්කම

එල්ලංගා පැතිකඩ, ස්වාභාවික හා මානව ක්‍රියාකාරකම් නිසා එනම් වර්ෂාව අඩු වීම, අවිධිමත් හේන් වගාව, වනාන්තර එළිපෙහෙලි කිරීම, සත්ව පාලන කටයුතු, කැලි කසල බැහැර කිරීම, පස් කැපීම, පතල් කැපීම සහ වැව් ආශ්‍රිත පරිසර පද්ධතිය විනාශ කිරීම යනාදී හේතු නිසා එල්ලංගාව හායනයට පත්වී ඇති ආකාරය, එහිදි පාර්ශවකරුවන් වගකිව යුතු ක්ෂේත්‍ර හා ඔවුන්ගේ වගකීම් පිළිබඳව විවිධ මානයන් ඔස්සේ පාර්ශවකරුවන් හා

ගොවි ප්‍රජාව අතර තොරතුරු හුවමාරු කරගැනීම සඳහා බෙහෙවින් ඉවහල් වේ. එල්ලංගා පැතිකඩ ප්‍රතිපත්ති සම්පාදකයින්ට, ප්‍රාදේශීය දේශපාලකයින්ට, පාර්ශවකාර ආයතන වලට සහ ගොවීන්ට එල්ලංගාව පිළිබඳව නිවැරදිව දැකීමට සහ එල්ලංගාව ආරක්ෂා කර ගැනීම සඳහා නිවැරදි තීරණ ගැනීමට තවදුරටත් වැදගත් වේ. එල්ලංගා පද්ධතිය ආරක්ෂා කර ගැනීමට සාමූහිකව හා සහභාගීත්ව ප්‍රවේශයකින් යුක්තව එල්ලංගා කළමණාකරණ මූලික සැලැස්මක් සැකසීම (Cascade Management Plan) සඳහා එල්ලංගා පැතිකඩ විශේෂයෙන්ම වැදගත්වේ. මෙහි සඳහන් මූලික එල්ලංගා කලමණාකරන සැලැස්ම එල්ලංගා කලමණාකරන කමිටුව විසින් සකස් කරන ලද එල්ලංගා පැතිකඩ පදනම් කරගෙන සකස් කර ඇත.

02. එල්ලංගා පැතිකඩක් සකස් කිරීමේ දී අනුගමනය කල ක්‍රමවේදය

මාමුනුවාගම එල්ලංගාව පැතිකඩක් සකස් කිරීමේ දී පහත සඳහන් ක්‍රමවේදයන් අනුගමනය කරනු ලැබීය .එල්ලංගා කළමණාකරණ කමිටුවේ විශේෂ රැස්වීමක දී එල්ලංගා පැතිකඩක අවශ්‍යතාවය හා ඒ තුලින් එල්ලංගා සංවර්ධන සැලැස්මක් සකස් කර ක්‍රියාත්මක කිරීමේ අවශ්‍යතාවය සාකච්ඡාවට ගනු ලැබීය. එම පැහැදිලි කිරීම් අනුව එල්ලංගා කළමණාකරණ කමිටුවේ සියලු සාමාජිකයින් මෙම හරස්කඩ චාරිකාව සංවිධානය කිරීමට එකගතාවය පල කරන ලදී. ඉන් අනතුරුව එල්ලංගා කළමණාකරණ කමිටුවේ නියෝජිතයන් හා ගොවි සංවිධාන නියෝජිතයන් සමග එල්ලංගා හරස්කඩ චාරිකාව සැලසුම් කරන ලදී. මේ සඳහා යෝජිත දිනය ලෙස යොදා ගනු ලැබුවේ 2024 .08 .19 දිනයයි. මෙම චාරිකාව කණ්ඩායම් 3 කින් යුක්ත විය. එල්ලංගාවේ හරස්කඩ චාරිකාව සැලසුම් කරණ ලද්දේ සරල රේඛාවක් හරහා ගමන් කිරීමෙන් නොව බහු අශ්‍රයක් තුල (Polygon) නිරීක්ෂණය කිරීමෙනි. බහු අශ්‍රයක් තුල ගමන් කිරීමෙන් වඩාත් පැහැදිලි දත්ත ලබා ගැනීමේ අපේක්ෂාවෙන් හා එම දත්ත යොදාගෙන ගුණාත්මක වාර්ථාවක් සකස්කර ගැනීම මෙහි අරමුණ විය. මේ සඳහා දත්ත සටහන් කරගැනීමට හැකියාව ඇති නිලධාරියකු ව්‍යාපෘතිය මගින් යොදා ගත් අතර මග පෙන්වීම සඳහා ගොවි සංවිධාන නියෝජිතයන් හා ගොවි ජන සංවර්ධන නිලධාරීන් කෘෂිකර්ම නිශ්පාදන සහකාර හා ග්‍රාම නිළධාරීන් මේ සඳහා සහභාගීවු සෙසු නිලධාරීන් වූහ.

1 කණ්ඩායම -මුතුබන්ඩගේ-වැව හා ආශ්‍රිත ප්‍රදේශය.

2 කණ්ඩායම - මාමුනුවාගම වැව ආශ්‍රිත ප්‍රදේශය.

3 කණ්ඩායම - රටේ තරණගස් වැව හා ආශ්‍රිත ප්‍රදේශය.

කණ්ඩායම 03ක් මෙම චාරිකාවට සහභාගී විය. සැළසුම් කල බහුඅශ්‍ර (Polygon) අනුව කෙත්‍රයේ නිරීක්ෂණ කටයුතු සඳහා මෙම කණ්ඩායම් යොදාගන්නා ලදී. මෙම සැලැස්ම අනුව තම්මැන්නාව එල්ලංගා පද්ධති චාරිකාව කිලෝ මීටර් 11කින් පමණ යුක්ත විය. එදින දහවල් 3.00ට පමණ එල්ලංගාවේ නිරීක්ෂණ කටයුතු අවසන් කරගත හැකි විය. මෙදින ලබාගත් දත්ත නැවත එල්ලංගා කළමණාකරණ කමිටු සාමාජිකයින්ට ඉදිරිපත්කර එම දත්ත වල නිවැරදිතාවය තහවරු කර ගැනීම කරගන්නා ලදී . ගමන් මාර්ගයේ භූගෝලීය තොරතුරු, භූ විද්‍යාත්මක , ජල විද්‍යාත්මක , පරිසර විද්‍යාත්මක හා සමාජ ආර්ථික තොරතුරු සම්පත් හායනය හා සම්පත් හායනයේ බරපතලකම පිලිබඳව නිරීක්ෂණ හා සාකච්ඡා මගින් තොරතුරු එකතු කර ගන්නා ලදී. චාරිකාවෙන් පසුව ඒ සඳහා සහභාගී වූ සියලු පාර්ශව වල සහභාගීත්වයෙන් වැඩමුළුවක් පවත්වා තොරතුරු වල නිරවද්‍යතාවය තව දුරටත් තහවුරු කරගැනීම අවස්ථා දෙකකදී කරනු ලැබීය. විශේෂයෙන්ම මෙම තොරතුරු එල්ලංගා කලමණාකරන මූලික සැලැස්ම සැකසීම සඳහා ඉතාමත් වැදගත් වේ. තවද එල්ලංගාව පිළිබඳව අධ්‍යනය කරනු ලබන ආයතන හෝ ව්‍යාපෘති වල ඉදිරි සංවර්ධන කටයුතු සඳහා තොරතුරු ලබා ගැනීමේදී සහ එල්ලංගාවේ ඉදිරි සංවර්ධනය සැලසුම් කිරීමේදී මෙම තොරතුරු බෙහෙවින් ඉවහල් වනු ඇත.

3 මාමුණුවාගම එල්ලංගා කලමනාකරණ සැලැස්ම සැකසීමේ දී අනුගමනය කරන ලද ක්‍රමවේදය

දේශගුණ සුහුරු වාරි කෘෂිකර්ම ව්‍යාපෘතිය, මාමුණුවාගම එල්ලංගාවේ පවතින තත්වය විශ්ලේෂණය කිරීමෙන් පසුව එල්ලංගාව ආරක්ෂා කිරීම සඳහා සියලු පාර්ශවකාර ආයතන සම්බන්ධිත එල්ලංගා කලමනාකරණ කමිටුව වැනි ආයතනයක අවශ්‍යතාවය තහවුරු විය. මෙම අරමුණු ඉටුකර ගැනීම සඳහා එල්ලංගා කලමනාකරණය සඳහා ප්‍රධාන කාර්යයක් ලෙස විද්‍යානුකූල හා සහභාගීත්ව ප්‍රවේශයකින් යුත් එල්ලංගා කලමනාකරණ සැලැස්මක් අවශ්‍ය බවට ද දේශගුණ සුහුරු වාරි කෘෂිකර්ම ව්‍යාපෘතියට අවබෝධ විය. එල්ලංගා කළමනාකරණ කමිටුවට විධිමත් එල්ලංගා පැතිකඩක් සහ එල්ලංගා කලමනාකරණ සැලැස්මක් සකස් කිරීමට එය උදව්වක් විය. පිලිවෙලින් එල්ලංගාව අධ්‍යනය කිරීම හා ද්විතීය හා ප්‍රාථමික දත්ත හා තොරතුරු එකතු කිරීම, තොරතුරු ජනනය කිරීම එල්ලංගා පැතිකඩ සකස් කිරීමේ පූර්ව අවශ්‍යතාවයක් විය.
එල්ලංගා කලමනාකරණ සැලැස්ම සැකසීම ක්ෂේත්‍ර මූලික ක්‍රියාකාරකම් ඇතුලත් බහුවිධ කාර්යයකි. ඒ සඳහා එල්ලංගා කලමනාකරණ සැලැස්ම සැකසීමට පෙර එල්ලංගා පැතිකඩ සකස් කල යුතු අතර එහිදී එල්ලංගාවේ භූ විද්‍යාත්මක, පරිසර විද්‍යාත්මක, ජල විද්‍යාත්මක, සිතියම් විද්‍යාත්මක හා සමාජ පැතිකඩ තක්සේරු කිරීම සඳහා සහභාගීත්ව හා බහු පාර්ශවීය ක්‍රමවේද භාවිතා කරනු ලබයි. දත්ත උත්පාදනය, ත්‍රිමානකරණය, දත්ත විශ්ලේෂනය, වාර්තා ලිවීම, සැලැස්ම සැකසීම සහ පාර්ශවකරුවන් ඒවායේ නිවැරදිභාවය තහවුරු කර ගැනීම සඳහා බහුවිධ දක්ෂතා ඇති පුද්ගලයින් අවශ්‍ය වේ. මෙම සියලුම කාර්යයන් ලෝක බැංකු කාර්ය මණ්ඩලයේ උපදෙස් ඇතිව දේශගුණ සුහුරු වාරි කෘෂිකර්ම ව්‍යාපෘතියේ නිලධාරීන් විසින් ඉටුකරනු ලැබීය. එල්ලංගා කලමණාකරන සැලැස්ම සැකසිම සඳහා දේශගුණ සුහුරු වාරි කෘෂිකර්ම ව්‍යාපෘතිය සහ හවුල්කාර ආයතන එකතු වී පහත ක්‍රියාමාර්ග අනුගමනය කරන ලදී.

I. රැස්වීම් පැවැත්වීමට
II. ද්විතීය දත්ත එකතු කිරීම
III. සහභාගීත්ව තාක්ෂණික ක්‍රම භාවිතා කර ප්‍රාථමික දත්ත උත්පාදනය කිරීම
IV. එල්ලංගාව මුහුණ දෙන අභියෝග හඳුනා ගැනීම
V. එකතු කරන ලද හා උත්පාදනය කරන ලද දත්ත හා තොරතුරු මත පුරෝකථන කිරීම
VI. එල්ලංගා පැතිකඩ සැකසීම
VII. ගැටළු ගස වැනි සහභාගීත්ව තාක්ෂණික ක්‍රම භාවිතා කර උග්‍ර ගැටළු හඳුනා ගැනීම,යුගල සැසඳීම වැනි සහභාගීත්ව තාක්ෂණික ක්‍රම භාවිතා කර කඩිනමින් අවධානය යොමු කල යුතු උග්‍ර ගැටළු හඳුනා ගැනීම
VIII. එල්ලංගා සැලැස්ම සැකසීම
IX. පාර්ශවකරුවන් සමග එල්ලංගා කලමණාකරන සැලැස්මේ නිවැරදිතාවය තහවුරු කිරීම

එල්ලංගා කලමනාකරණ කමිටුවේ විශේෂ රැස්වීමකදී උග්‍ර ගැටළු විසඳීම හෝ අවම කිරීම සඳහා යෝජිත උපායමාර්ගික මැදිහත්වීම් සහ ප්‍රධාන ක්‍රියාකාරකම් හඳුනා ගැනීම සහ යෝජිත උපායමාර්ගික මැදිහත්වීම් ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා දළ ඇස්තමේන්තුවක් හා කෙටිකාලීන (Short Term),මධ්‍යකාලීන (Medium Term) හා දීර්ගකාලීන (Long Term) වශයෙන් බෙදා වෙන් කරන ලද ප්‍රායෝගික කාලවකවානු, එල්ලංගා කලමනාකරණ කමිටුවට පහසුවෙන් ක්‍රියාත්මක කිරීමට හැකිවන ලෙස එල්ලංගා කලමනාකරණ සැලැස්මට ඇතුලත් කර ඇත.

3.1. තොරතුරු කළමනාකරණය සැලැස්ම සැකසීම

දේශගුණ සුහුරුවාරි කෘෂිකර්ම ව්‍යාපෘතිය, මාමුණුවාගම එල්ලංගාවේ පවතින තත්වය විශ්ලේෂණය කිරීමෙන් පසුව එල්ලංගාව ආරක්ෂා කිරීම සඳහා සියලු පාර්ශවකාර ආයතන සම්බන්ධිත එල්ලංගා කලමණාකරන කමිටුව වැනි ආයතනයක අවශ්‍යතාවය තහවුරු විය. මෙම අරමුණ ඉටුකර ගැනීම සඳහා එල්ලංගා කලමණාකරනය සඳහා ප්‍රධාන කාර්යයක් ලෙස විද්‍යානුකූල හා සහභාගීත්ව ප්‍රවේශයකින් යුත් එල්ලංගා කලමනාකරණ සැලැස්මක් අවශ්‍ය බවට ද දේශගුණ සුහුරු වාරි කෘෂිකර්ම ව්‍යාපෘතියට අවබෝධ විය. එල්ලංගා කලමනාකරණ කමිටුවට විධිමත් එල්ලංගා පැතිකඩක් සහ

එල්ලංගා කලමනාකරණ සැලැස්මක් සකස් කිරීමට එය උදව්වක් විය. පිලිවෙලින් එල්ලංගාව අධ්‍යනය කිරීම හා ද්විතීය හා ප්‍රාථමික දත්ත හා තොරතුරු එකතු කිරීම, තොරතුරු ජනනය කිරීම එල්ලංගා පැතිකඩ සකස් කිරීමේ පූර්ව අවශ්‍යතාවයක් විය.

එල්ලංගා කලමනාකරණ සැලැස්ම සැකසීම ක්ෂේත්‍ර මූලික ක්‍රියාකාරකම් ඇතුලත් බහුවිධ කාර්යයකි. ඒ සඳහා එල්ලංගා කලමනාකරණ සැලැස්ම සැකසීමට පෙර එල්ලංගා පැතිකඩ සකස් කල යුතු අතර එහිදී එල්ලංගාවේ භූ විද්‍යාත්මක, පරිසර විද්‍යාත්මක, ජල විද්‍යාත්මක, සිතියම් විද්‍යාත්මක හා සමාජ පැතිකඩ තක්සේරු කිරීම සඳහා සහභාගීත්ව හා බහු පාර්ශවීය ක්‍රමවේද භාවිතා කරනු ලබයි. දත්ත උත්පාදනය, ත්‍රිමානකරණය, දත්ත විශ්ලේෂනය, වාර්තා ලිවීම, සැලැස්ම සැකසීම සහ පාර්ශවකරුවන් ඒවායේ නිවැරදිභාවය තහවුරු කර ගැනීම සඳහා බහුවිධ දක්ෂතා ඇති පුද්ගලයින් අවශ්‍ය වේ. මෙම සියලුම කාර්යයන් ලෝක බැංකු කාර්ය මණ්ඩලයේ උපදෙස් ඇතිව දේශගුණ සුහුරු වාරි කෘෂිකර්ම ව්‍යාපෘතියේ නිලධාරීන් විසින් ඉටුකරනු ලැබීය. එල්ලංගා කලමණාකරන සැලැස්ම සැකසීම සඳහා දේශගුණ සුහුරු වාරි කෘෂිකර්ම ව්‍යාපෘතිය සහ හවුල්කාර ආයතන එකතු වී පහත ක්‍රියාමාර්ග අනුගමනය කරන ලදී.

I. රැස්වීම් පැවැත්වීමට.
II. ද්විතීය දත්ත එකතු කිරීම
III. හරස්කඩ චාරිකාව වැනි සහභාගීත්ව තාක්ෂණික ක්‍රම භාවිතා කර ප්‍රාථමික දත්තඋත්පාදනයකිරීම
IV. එල්ලංගාව මුහුණ දෙන අභියෝග හඳුනා ගැනීම
V. එකතු කරන ලද හා උත්පාදනය කරන ලද දත්ත හා තොරතුරු මත පුරෝකථන කිරීම
VI. එල්ලංගා පැතිකඩ සැකසීම ගැටළු ගස වැනි සහභාගීත්ව තාක්ෂණික ක්‍රම භාවිතා කර උග්‍ර ගැටළු හඳුනා ගැනීම,යුගල සැසඳීම වැනි සහභාගීත්ව තාක්ෂණික ක්‍රම භාවිතා කර කඩිනමින් අවධානය යොමු කල යුතු උග්‍ර ගැටළු හඳුනා ගැනීම
VII. එල්ලංගා සැලැස්ම සැකසීම
VIII. පාර්ශවකරුවන්ගේ සහභාගිත්වයෙන් එල්ලංගා කලමණාකරන සැලැස්මේ නිවැරදිතාවය තහවුරු කිරීම
IX. එල්ලංගා කලමණාකරන කමිටුවේ විශේෂ රැස්වීමකදී උග්‍ර ගැටළු විසඳීම හෝ අවම කිරීම සඳහා යෝත උපායමාර්ගික මැදිහත්වීම් සහ ප්‍රධාන ක්‍රියාකාරකම් හඳුනා ගැනීම සහ යෝජිත උපායමාර්ගික මැදිහත්වීම් ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා දල ඇස්තමේන්තුවක් හා කෙටිකාලීන (Short Term),මධ්‍යකාලීන (Medium Term) හා දීර්ගකාලීන (Long Term) වශයෙන් බෙදා වෙන් කරන ලද ප්‍රායෝගික කාලවකවානු, එල්ලංගා කලමණාකරන කමිටුවට පහසුවෙන් ක්‍රියාත්මක කිරීමට හැකිවන ලෙස එල්ලංගා කමනාකරන සැලැස්මට ඇතුලත් කර ඇත.

3. 2 මාමුණුවාගම එල්ලංගාව මුහුණදෙන මූලික අභියෝග හඳුනා ගැනීම

මාමුණුවාව එල්ලංගාව මුහුණදෙන ප්‍රධාන ගැටළු හා අභියෝග හඳුනා ගැනීම එල්ලංගා පැතිකඩ හා එල්ලංගා කලමනාකරණ සැලැස්ම සැකසීමේ ක්‍රියාවලියේ කාර්යයන් අතර එක් ප්‍රධාන කාර්යයකි. දේශගුණික සුහුරු වාරි කෘෂිකර්ම ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක වන පළාත් 6ක දිස්ත්‍රික්ක 11ක

එල්ලංගා පද්ධති 53ක් ආවරණය වන පරිදි එල්ලංගා කලමනාකරණ කමිටු 53ක් පිහිටුවීමට පහසුකරනය කිරීමෙන් පසුව, ව්‍යාපෘතියේ ඊළඟ කාර්යය වී ඇත්තේ සෑම එල්ලංගා කලමනාකරණ කමිටුවක් සඳහාම එල්ලංගා පැතිකඩක් සහ එල්ලංගා කලමනාකරණ සැලැස්මක් සකස් කර දීමට එල්ලංගා කළමනාකරණ කමිටුවට සහාය වීමයි. එල්ලංගාව සහ එල්ලංගාව මුහුණ දෙන ගැටළු හඳුනා ගැනීමට එල්ලංගා පැතිකඩ සැකසීම අතිශයින් වැදගත් වන අතර එල්ලංගාව ආරක්ෂා කිරීම සඳහා ප්‍රායෝගික එල්ලංගා කලමනාකරණ සැලැස්මක් සැකසීමට එල්ලංගා පැතිකඩ ඉතා වැදගත් වේ. ඒ අනුව අභියෝග හඳුනා ගත යුතු ප්‍රධාන ක්ෂේත්‍ර තීරණය කිරීම, දත්ත එකතු කිරීම හා උත්පාදනය කිරීම සඳහා අනුගමනය කළ යුතු ක්‍රමවේද තීරණය කිරීම, එල්ලංගා පැතිකඩේ හා එල්ලංගා කලමනාකරණ සැලැස්මේ දත්ත හා තොරතුරු ජනනය කිරීම සඳහා ආකෘති සැකසීම සම්බන්ධයෙන් දේශගුණ සුහුරු වාරි කෘෂිකර්ම ව්‍යාපෘතියේ නිලධාරීන් හා ලෝක බැංකු නිලධාරීන් එක්ව උපදේශන මට්ටමේ රැස්වීම් කීපයක්ම පවත්වන ලදී. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ලේකන පරිශීලනය කිරීමට අමතරව සහභාගීත්ව ක්‍රමවේදයක් වන හරස්කඩ වාරිකා ක්‍රමවේදය එල්ලංගාව අධ්‍යනය කිරීම සඳහා ප්‍රධාන ක්‍රමවේදයක් ලෙස භාවිතා කරන ලදී. එහි දී එල්ලංගා හරහා වාරිකා කරමින් එල්ලංගාවේ ස්වභාවය සහ මෙහි දක්වා ඇති ප්‍රධාන අභියෝග හඳුනා ගන්නා ලදී. අභියෝග ප්‍රධාන වශයෙන් කොටස් කිහිපයකට වර්ගීකරණය කරන ලදී. ඒවා නම් (1). භූගෝල විද්‍යාත්මක (2). භූ විද්‍යාත්මක (3). ජල විද්‍යාත්මක (4). පාරිසරික විද්‍යාත්මක (5). මානව හැසිරීම් (6). සමාජ ආර්ථික (7). කෘෂිකාර්මික (8). වාරිමාර්ග කලමණාකරන (9). පෝෂිත ප්‍රදේශයේ තත්වය යන ආදියයි. මේවා එල්ලංගා කලමනාකරණ සැලැස්ම සකස් කිරීමේදී භාවිතා කිරීම සඳහා එල්ලංගා පැතිකඩේ විස්තරාත්මකව දක්වා ඇත. මෙම අභියෝග තව දුරටත් විග්‍රහ කර උග්‍ර ගැටලු හඳුනා ගෙන ඒවායේ නිවැරදිතාවය තහවුරු කර ගෙන ඒවා පිලිබඳව ප්‍රතිපත්ති සම්පාදකයින්ගේ, පාර්ශවකරුවන්ගේ සහ ආධාර කරුවන්ගේ කඩිනම් අවධානය යොමු කරවීමට එල්ලාංගා කළමනාකරණ සැලැස්ම උපකාරීවනු ඇත.

4. මාමුණුවාගම එල්ලංගාවේ වර්තමාන පැතිකඩ

4.1. භූගෝලීය (Geographical)තොරතුරු

අඹන්පොල ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශය කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කයේ උතුරු මායිමේ පිහිටා ඇති අතර උතුරින් ගල්ගමුව ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසය ද, දකුණින් මහව ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශය ද නැගෙනහිරින් ඇහැටුවැව ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශය ට ද මායිම් වන අතර බටහිර මායිම වන්නේ කොටවෙහෙර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයයි. මෙහි භූමි ප්‍රමාණය වර්ග කිලෝ මීටර් 136.96 වේ. භූ විෂමතාවය අනුව සලකා බලන විට සමස්ථ තැනිතලා භූමියකස්වරූපයක් ගනි.උපරිම උන්නතාංශය දකුණු මායිමේදී මුහුදු මට්ටමේ සිට අඩි 315ක් වන අතරමී ඔය ආසන්නයේදී අවම උන්නතාංශය අඩි 212 පමණවේ. මාමුණුවාව එල්ලංගාව තරමක් කුඩා එල්ලංගාවකි. එහි වැව් 3ක් පිහිටා ඇති අතර එල්ලංගාව නැගෙනහිර සිට බටහිර දෙසට කි.මී. 4ක් පමණ දක්වා ඉතා පටු කලාපයක විහිදීයයි. විශේෂිත කඳු වැටි ප්‍රදේශය තුල දක්නට නොමැකි අතර ප්‍රදේශයේ පවතින උන්නතාංශය අනුව එල්ලංගාවට ලැබෙන වර්ෂාවෙන් වැව් පෝෂණය වේ. ස්වාභාවික වනාන්තර දක්නට නැත. එල්ලංගාව තුල ගෙවතු වගාව හා කෘෂිකාර්මික ඉඩම්නිවාස පිහිටා තිබේ. ලඳු කැලෑව , වගා කල තේක්ක වගාවන් පවතී. භූමියේ පවතින රැළි ස්වභාවය හැර වෙනත් කඳු හා උස් බිම් එල්ලංගාව තුල දක්නට නැත. මෙම භූ විශමතාවය අනුව ලැබෙන වර්ෂාපතනය වේගවත්ව වැව් තුලට ගලා යයි. ප්‍රදේෂයේ පවතින්නේ රැලි සහිත භූමියකි. මෙම භූ විශමතාවය අනුව ලැබෙන වර්ෂාපතනය වැව් වලට එකතු වනවා හැර විශේෂිත ජල මාර්ග හෝ ඇලවල් නැත. මාමුණුවාව එල්ලංගාව මෙන්ම ප්‍රදේෂයේ සෙසු එල්ලංගා වලින් පිටතට ගලායන ජලය මී ඔයට එක් රැස්වී ඉගිනිමිටිය ජලාශය පෝෂණය කරයි.

4.2 . භූ විද්‍යාත්මක (Geological) තොරතුරු

මාමුණුවාගම එල්ලංගාව හෙක්ටයාර් 868කින් යුක්තය. මෙම ප්‍රදේශය ඉතා කුඩා වැව් 3කින් යුත් එල්ලංගාවකි. ජනාවාස අතර ලඳු කැලෑව මෙම එල්ලංගාව තුල පිහිටා ඇත. අඹන්පොල ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයේ භූමි ප්‍රදේශය සාමාන්‍යයෙන් මෘදු රැලිබෑවුම් සහිත ය. හිතෝ-ඇල සහ අඹගම්මන ඇල ජලාපවහන රටාව ප්‍රධාන වශයෙන් සම්බන්ධ වන අතර එල්ලංගාව මී ඔය ගංගා ද්‍රෝණියේ පිහිටා ඇත. අඹන්පොළ ප්‍රදේශයට

දකුණු දෙසට පතිත වන වැසි ජලය දකුණු ප්‍රදේශයට ගලා බසින අතර එය මී ඔයට එකතු වේ. අඹන්පොල ප්‍රා. ලේකම් කොට්ඨාශයේ දක්නට ලැබෙන බොහෝ ස්වාභාවික ජල මාර්ග එකිනෙකට ලං ලංව අවහිර කර ඇති අතර වගාව සඳහා ජලය රඳවා ගැනීමට කුඩා වැව් හා ජලාශ රාශියක් ඉදිකර ඇත. වැසි සමයේදී, භූ විෂමතවය අනුව ජලය වේගයෙන් ගලායාම නිසා දැඩි පාංශු ඛාදනයක් සිදු වේ. මෙම ප්‍රා. ලේකම් කොට්ඨාශය තුළ ඇති මුළු කුඩා වැව් වලින් සැලකිය යුතු සංඛ්‍යාව නිසි නඩත්තුවක් නොමැති තත්වයට පත්වී ඇත. වියළි කාලවලදී භූගත ජල මට්ටම අඩි 30ක් පමණ දක්වා පහල බසී. දැනට ඇතැම් ගම්මානවල කෘෂි ළිං සහ නළ ළිං හරහා ජලය ලබා ගනී. වර්ෂාවෙන් ලැබෙන ජලය කාලීන ජල මාර්ග ඔස්සේ ගලා ගොස් වැව් පිරී සුලු කාලයකින් සිදීයයි. මෙම කුඩා ජලාශවල වාන් දමන කාලයද ඉතා කෙටි වන්නේ ජලය රඳවා ගැනීමට වැව් ඉස්මත්තේ නිසි සරු පෝෂිත ප්‍රදේශයක් නොමැති හෙයිනි. ගොවීන් වී වගාව හරුණු විට ගොඩ බෝග වගාවේ සුළු වශයෙන් නිරතව ඇත. වැව් ආසන්නයේ හේන් වගාව දක්නට ඇතත් මෙවායේ වගාව මහ කන්නයට පමනක් සීමා වේ. මෙම වගාවේ අස්වැන්න නෙලන තුරු සතුන්ගෙන් වගාව ආරක්ෂා කර ගැනීමට මහත් පරිශ්‍රමයක් දැරීමට ගොවීන්ට සිදුවී ඇත. විශේෂයෙන් වන අලි හානිය උග්‍රවන අතර එය කළමනාකරණය කර ගැනීමට ජනතාව විවිධ උපක්‍රම භාවිතා කරමින් සිටී.

4 .3. පරිසර විද්‍යාත්මක (Environmental) තොරතුරු

මාමුණුවාගම එල්ලංගාව තුල වැව් 3ක් පවතින අතර මෙම වැව් කෘෂිකාර්මික කටයුතු සඳහා යොදාගනී. රැලි සහිත භූමියක පවතින එල්ලංගාව මුලුමනින්ම ප්‍රජාව පදිංචිව සිටින ගම්මාන වලින් යුක්තය. ප්‍රදේශය තුල ගෙවතු ගොඩ ඉඩම් හා විවිධ ස්ථිර බෝග වගාවන්ගෙන් ව්‍යාප්ත වී ඇත.

හෙක් 17ක වැව් ව්‍යාප්තව පවතී. බෙහොමයක් වැව් වල කුඹුරු සීමාව අවසන් වන්නේ පහලින් පිහිටා ඇති වැවේ තාවුල්ලෙනි. මෙම වැව් තාවුල්ලේ වැව හා බැඳුනු එල්ලංගා පද්ධතියේ ආරක්ෂාවට පැවති අංගෝපංග නැත. වාර්ෂිකව වැව් ඉස්මත්තෙ කුඹුරු වගාව නිසා සේදී පහලින් පිහිටි වැවට එකතු වන රොන්මඩ හා පස් හා වැලි අංශු අති විශාලය. මෙහි ඉස්වැටිය පෙරණය ගොඩවල අක්‍රියවී ඇත. එයට ප්‍රධාන හේතුව වන්නේ වැව් ඉස්මත්ත මුලුමනින්ම අනවසර අල්ලා ගැනීම් වලට ලක් වීමනිසාය. වැව ඇතුලත පැහැදිලිව අනවසර කුඹුරු දක්නට ලැබේ. මෙම අනවසර ඉඩම් වලට තාවකාලික අනවසර බලපත්‍ර පවා නිතුත්කර ඇත. වැව ඉස්මත්ත පදිංචිය සඳහා භාවිතා කිරීමත් නොයෙකුත් අක්‍රමිකතා සඳහා භාවිතා කරමින් වැව ගොඩකිරීමට අනවසර කරුවන් පෙලබී ඇත. මෙම තොරතුරු පරීක්ෂාවේදී හා ක්ෂේත්‍ර පරීක්ෂාවලදී දක්නට හා සහභාගී වූ ගොවීන්ගෙන් ලැබුණු තොරතුරු අනුව වැව් ඉස්මත්ත වැව තුලට පැමිණ අක්කර ගනන් අල්ලාගෙන වගා කරන අනවසර කරුවන් සංවිධානාත්මකව හා උපායශීලීව සොරොව්ව

විවෘත කර ජලය අඩුකර පවත්වා ගැනීමටත්, වාන පහත් කර ගැනීමත් කටයුතු කිරීයි. මෙහිදී දේශපාලන බලපෑම් මත හා නිලධාරීන් ගෙන් ලැබෙන ආවරනය ප්‍රබල බලපෑමක් වී ඇත. නිසි අධීක්ෂණයක් නොකිරීමත් ගොවි සංවිධාන හිතාමතාම මෙම තොරතුරු හා ක්‍රියාකාරකම් හිතාමතාම පැහැර හැරීමත් මෙයට ප්‍රධාන හේතුවයි. දේශගණ සුහුරු වාරි කෘෂිකර්ම ව්‍යාපෘතිය යටතේ මෙම වැව් පද්ධති පුණරුත්ථාපනය කල ද වර්ථමානය වන විට වැව් හා අදාල පද්ධතිය සම්පර්ණණයෙන්ම වල් බිහිවී ඇත. ඊට අදාල වැව් මානා ඉලුක් හා වෙනත් කැලෑවට යටවී ඇත මුලු පරිසර පද්ධතියම මේ නිසා වල් බිහිවී ඇති අතර වන අලින්ට මෙය කදිම තෝතැන්නකි. වාරිමාර්ග පරිසර පද්ධතිය, පාරවල්, වෙනත් පොදු ඉස්තාන නඩත්තු කර ගැනීමට ගොවි සංවිධාන වලට හා වෙනත් ස්වේච්ඡා සංවිධාන වලට අවශ්‍යතාවයක් හෝ හැකියාවක් නොමැති බව හරස්කඩ හා බහු අශ්‍ර නිරීක්ෂනයෙදී පැහැදිලි වේ. විශාල වියදමක් දරමින් කර ඇති අලුත්වැඩියාවන් ඉතා කෙටි කලකින් විනාශවී යා හැකිය. මෙසේ නිසි වැඩ සටහනක් නොමැතිවීමෙන් එකම යටිතල පහසුකම් සදහා නිතර නිතර මුදල් යෙදවීමර රජයන්ට සිදුවේ. මෙය මහත් ඛේදවාචකයකි.

ගම තුල නිරන්තරයෙන් ගොඩනැගිලි ඉදිවෙමින් පවතී වෘක්ෂලතා ආවරණය පවතින්නේ 12 % පමණවේ. වන සංරක්ණ දෙපාර්තමේන්තුවට අයත් වන සංරක්ෂණ කලාප නැත . මෙම එල්ලංගාව තුල මුලු ජනගහනය සීග්‍රයෙන් වර්ධනයවේ. ක්‍රමයෙන් සිදු වන මෙම ජනගහන වර්ධනයත් සමග මෙම එල්ලංගාව තුල තව තවත් වෙනස් භූමි දර්ශනයන් ඇති විය හැකිය. බොහෝ ඉඩම් එලිපෙහෙලි කිරීමත් සමග මාමුනුවාව එල්ලංගාව අක්‍රීය වනු ඇත. වැව් ජලය මුළුමනින්ම සිදීයාහැකිය. මෙම තත්වය පාලනය කර ගැනීමට එල්ලංගා කළමනාකරණ කමිටුවටත් ගොවීන් හා අනෙකුත් ප්‍රතිලාබීන්ගේත් හවුල්කාර ආයතන වල සහයෝගය අත්‍යාවශ්‍යවේ. සතුන්ගෙන් සිදුවන හානිය (රිළවුන්,මොනරුන්, අලින් හා ඌරන්) ඉතා විශාලය. මේනිසා ම ගොවීන් වෘක්ෂ ලතා සිටුවීම හා පවතින වන සම්පත ආරක්ෂා කිරීම සම්බන්ධයෙන් ගොවීන් දක්වන්නේ සෘණ ආකල්පයකි.

එල්ලංගාව තුල අලි, මුවන්, ඌරන්, දඩු ලේනුන්, රිලවුන් දක්නට ලැබේ. අලින්ගේ හානිය නිසා වගාව හා මිනිස් ජීවිත දැඩි සේ තර්ජනයට මුහුණ දී ඇත. සෑම වැවකම කිඹුලන් දැකගත හැකිය. වැවට දිය බීමට එන රිලවුන් බල්ලන් වැනි සතුන් දඩයම් කිරීම සිදුවේ. මොණරුන් හා දඬුලේනුන්ගේ ගහනය නිසා වගාවන් පවත්වාගෙන යාමට මහත් වෙහෙසක් දැරීමට ගොවීන්ට සිදුවී ඇත. මෙම සත්ව හානි නිසා ගොවීන්ගේ සමස්ත ආදායම අඩුවීමට හේතුවී ඇත. තවද ගොවීන් සතුන්ගෙන් ආරක්ෂා වීමට හා වගාව අරක්ෂා කර ගැනමට වනය ගස්කොලන් කපාදමා පරිසරය එළිපෙහෙලි කර තබා ගැනීමට පෙළඹී ඇත.

4.4 එල්ලංගාවේ පවතින ඉදිකිරීම්

එල්ලංගාව තුළ විශේෂ ඉදිකිරීම් දක්නට නැත. ඉතා බරපතලව පවතින්නේ අලි මිනිස් ගැටුමයි. මේ සඳහා විසඳුමක් වශයෙන් නිවාස හා වගා බිම් වටා අලි වැට ඉදිකර ගැනීමට ගොවීන් කටයුතු කර ඇත. සෑම වගා ඉඩමකම ගස් වල උඩ පැලක් දැක ගත යැකිය. හා අලි වැටක් ඉදිකරීම සාමාන්‍ය සංසිද්ධියකි. වගාබිම් හා බොහෝ අවදානම් ස්ථාන වල අලිවැට ඉදිකර ඇතත් මේවා විධිමත්ව ඉදිකරන ලද වැටවල් නොවේ. අනතුරුදායක වැටවල් ඒ අතර දක්නට ඇත. එල්ලංගාව මුලුමනින්ම පාහේ ජනාවාස වලින් යුක්ත වන හෙයින් නිරන්තරයෙන් නිවාස ඉදිකරමින් හා වැඩිදියුණු කිරීම් පවතී. තවද ඉඩම් කැබලිවීමද වේගවත්ය. ගොඩ ඉඩම් වල සිදුවන පාංශු තට්ටුව කැපීම ළිං කැපීම හා විවිධ වගාවන්ට බිම් සැකසීම නිසා විශේෂයෙන් මහ කන්නයේ හා හදිසියේ ඇතිවන සංවහන වර්ෂාව සිදුවන අවස්ථා වලදී වේගවත් ව ජලය ගලා යාමත් සමග පාංශු ඛාදනයක් ඇතිවේ. මෙම ඛාදනයත් සමග රොන්මඩ හා පාංශු කොටස් වැව් වල තැම්පත්වීම වැලැක්විය නොහැකිය. අවිධිමත් වගාබිම් ව්‍යාප්තිය එල්ලංගාව තුල දක්නට ඇත. වැව් ඉස්මත්තේ හේන් වගාවද එල්ලංගාවට අහිතකර ලෙස බලපාන්නාවූ තවත් සාදකයකි. මෙහිදී විධිමත් පාංශු සංරකෂණ ක්‍රම අනුගමනය කලයුතුය. කොන්ත්‍රාත් කරුවන්ගේ අවිචාරමත් ක්‍රම එල්ලංගාවට ඉතාදැඩි බලපෑමක් කර ඇති බව ගොවීහු පවසති. පුණරුත්ථාපන කටයුතු සමග ගමට පැමිණි කොන්ත්‍රාත්කරුවන් හා හිතවත්කම් හෝ සේවා සපයමින් අණවසර හෝ වෙනත් රක්ෂිත ඉඩම් තහවුරු කර ගැනීමේ අපේක්ෂාවෙන් සිටි කූට පුද්ගලයන් වැව් වාන් පහත් කරගැනීමට හෝ වැවේ රොන්මඩ වැව් රක්ෂිතයට ගොඩ දමා ගැනීම වැනි නීති විරෝධී ක්‍රියාවන් වල යෙදී ඇත. එල්ලංගාවට සිදුවන හානිය පිළිබඳව පොදුවේ ගොවීන්ට හැඟීමක් නැත.

4 .5 මාමුණුවාගම එල්ලංගාවේ වාරිමාර්ග කළමනාකරණය

එල්ලංගා පද්ධතිය තුල පිහිටි මුලු වැව් සංඛ්‍යාව 03කි. පුනරුත්ථපන කටයුතු අවසන්ය. මෙම වැව් අතීතයේ ඔලගම් වැව් වශයෙන්. පවතින්නට ඇති බවට හඳුනාගත හැකි ය. මෙම වැව් යටතේ ඇති කුඹුරු ප්‍රමාණය අක් 02 සිට අක් 15 දක්වා පරාසයක් පුරා පවතී යි. එල්ලංගාවේ ජලය අවසන් වශයෙන් මී ඔයට ගලා ගොස්. ඉන් අනතුරුව ඉගිනිමිටිය ජලාශයට ගලා බසී. එල්ලංගාවේ ජළ කළමනාකරණය පිළිබඳව සැලකිල්ලට ගැනීමේ දී මෙම වැව් වල ජලය රඳා පවතින්නේ නැත. මහ කන්නයට පමණක් සුළු ජල ප්‍රමාණයක් රැස් වුවද එම ප්‍රමාණය මුතුබන්දගේ වැවේදී අක් 02ක් වැනි කුඹුරු වගාවටවත් ප්‍රමාණවත් නොවේ. වැව නවීකරණයෙන් පසු ජලය රඳවා ගත නොහෙකි බව ගොවියා කියයි.
විශේෂයෙන්ම මුතුබන්දගේ වැවේ හැර සෙසු වැව් වල සැලකිය යුතු ගොවීන් සංඛ්‍යාවක් ඇත. එහෙත් මෙම වැව් වල නඩත්තුව ඉතා දුර්වල බව සඳහන් කල යුතුය. ඇලවේලි හා වැව් බැම්මේ නඩත්තුව වසරකට වරක්වත් නිසි පරිදි සිදුනොවේ. මෙයට හේතුව වන්නේ වැව යටතේ වගා කන්නයට පමණක් නඩත්තු කිරීමයි. මෙම එල්ලංගාවේ ඇත්තේ එක් ගොවි සංවිධානයකි. එක් සංවිධානයකට වැව් කිහිපයක කළමනාකරණය කිරීමට සිදුවී ඇත. මෙම තත්වය නඩත්තුව දුර්වල වීමට හේතුවී ඇත. ගොවි සංවිධානයේ ක්‍රියාකාරීත්වය ද නඩත්තුව දුර්වල වීමට බලපාන්නාවූ ප්‍රබල වූ හේතුවක් වී ඇත. මෙම පද්ධතිය තුල පවතින ගොවි සංවිධානයේ තනතරු බෙදීයාමේදී පවතින විශමතාවය ද මෙයට බලපා ඇත. තවද මෙයට එල්ලංගාවේ පවතින තත්වය සෘජුවම බලපාන ලබයි. (රැලි සහිත භූමියක පවතින එල්ලංගාව මුලුමනින්ම ප්‍රජාව පදිංචිව සිටින ගම්මාන වලින් යුක්තය. ගෙවතු ගොඩ ඉඩම් හා විවිධ ස්ථිර බෝග වගාවන්ගෙන් ව්‍යාප්ත වී ඇත. බොහොමයක් වැව් වල කුඹුරු සීමාව අවසන් වන්නේ පහළින් පිහිටා ඇති වැවේ තාවුල්ලෙනි. මෙම වැව් තාවුල්ල හා බැඳුණු එල්ලංගා පද්ධතියේ ආරක්ෂාවට පැවති අංගෝපංග නැත.) ජල පාලකවරුන් සෑම වසරකම අලුතෙන් පත් කරන්නේ කන්න රැස්වීමේදීය. ඇතැම් ජල පාලකයන් එක දිගට ම වසර කිහිපයක් පත්වෙන්නේ ගොවීනන්ගේ කැමැත්තෙන් බව සඳහන් වුවද ගැටළු පවතී. පද්ධතියේ මෙහෙයුම හා නඩත්තුව ගොවි සංවිධානය මගින් සිදු කරනු ලබන අතර නඩත්තුව ගොවීන් වෙත පංගු ලැස්තුව අනුව බෙදා ඇතත් එම නඩත්තු වල ප්‍රමිතිය හා තත්වය පිළිබඳව සොයා බැලීමක්, අධීක්ෂණයක් නැත. මෙම මෙහෙයුම් හා නඩත්තු කටයුතු වල නිරතවීම වෙනුවෙන් ජල පාලකක වෙත සලාරිස් ලැබියයුතු වුවත් එවැන්නක් ක්‍රියාත්මක නොවේ. මේ නිසා මෙහෙයුම හා නඩත්තුව පිළිබඳව ජලපලකගේ වගකීමක් නැත. ජල පාලනය (මෙහෙයුම) පමණක් නොව නඩත්තුව කළමනාකරණය කිරීම ද ජලපාලකට පැවරිය යුතුය. වර්ෂාව ලැබීම අනුව මහ කන්නයේ වගාව ආරම්භ වන අතර ජලය ඉතිරි වුවහොත් පමණක් යල කන්නයේ බෙත්මට හෝ වී වගා කෙරේ. වැවේ පවතින ජල ප්‍රමාණය අනුව වෙනත් බෝග වගාවකට ගොවීන් යොමු කිරීමක් සිදු නොවේ. නිරන්තරයෙන් වගා නොවීම හේතුවෙන් නඩත්තුවට ගොවි සහභාගිත්වයේ විශේෂ දුර්වල බවක් පෙන්වයි. තවද මෙහෙයුම් හා නඩත්තුව පිළිබඳව සැලසුමක් හෝ අරමුදලක් පවත්වාගෙන යන බවක් දක්නට නැත. තවද අරමුදල් වර්ධනය වීමක් ද නැත. මෙය පද්ධතියේ මෙහෙයුම හා නඩත්තුවට පවතින ප්‍රබල බලපෑමකි. හදිසියේ සිදුවන සුළු හෝ නඩත්තුවක් කරගැනීමට සංවිධානයට හැකියාවක් නැත. තවද කන්න රැස්වීම හා පංගු ලැයිස්තු අනුව එම තීන්දු තීරණ පැහැර හරින ගොවීන්ට විරුද්දව නීතිමය පියවර නොගැනීමත් මෙහිදී සැලකිල්ලට ගත යුතුය.

4.6 එල්ලංගාවේ ගොවි සංවිධාන

අංක	වැවේ නම	කුඹුරු අක්කර	ගොවීන් සංඛ්‍යාව	ගොවි සංවිධානය	පුණරුත්ථාපනය
1	මුතුබන්දගේ වැව .	02	5		කළා
2	රටේතරණගස් වැව	10	24	නෙළුම්පත් වැව	කළා
3	මමුනුවගම	15	31		කළා
	එකතුව	27	60		

මූලාශ්‍රය ගොවි ජන සං. දෙ .අඹන්පොල

ප්‍රදේශයට මාසිකව ලැබෙන වර්ෂාපතනය

Month	Average Monthly Rainfall (mm)												
	Anamaduwa Dispensary	Atharagalla	Dewahuwa	Giribawa	Inginimitiya	Karandipooval	Kottukachchiya	Maha Uswewa	Mahagalkadawala	Mediyawa Tank	Puttalam	Siyambalangamuwa	Tabbowa Irrigation
Jan	46	48	124	49	68	44	36	44	72	85	49	58	49
Feb	35	30	96	35	46	40	32	34	49	52	40	51	35
Mar	84	61	73	45	64	57	83	61	72	104	54	50	70
Apr	176	153	176	123	196	120	167	151	199	214	136	152	151
May	122	82	85	70	79	91	114	86	86	105	94	65	106
Jun	47	17	29	13	19	25	47	18	17	39	27	12	34
Jul	21	9	21	8	18	13	25	10	20	22	10	16	17
Aug	35	27	27	21	29	15	33	26	35	37	20	26	30
Sep	71	56	64	57	74	57	60	52	84	77	68	62	62
Oct	269	233	280	192	233	227	262	221	239	297	241	227	234
Nov	225	235	288	174	225	219	238	225	241	265	238	231	202
Dec	129	140	258	122	158	131	118	138	165	176	136	142	116

ප්‍රදේශයට මාසිකව ලැබෙන වර්ෂාපතනය ඉහත වගු ව තුලින් දක්වා ඇත. මෙම සටහන් අනුව එල්ලංගාව ආසන්නයේම ගිරිබාව අතර ගල්ල හා ඉගිනිමිටිය වැසි මාන තොරතුරු අනුව ඉතා අවම වර්ෂාපතනයක් මෙම වසර තුල දක්කවා ඇත. දැනට එල්ලංගාවේ පිහිටි සෑම වැවකම ජලය බෙදා දීම මුර ක්‍රමය යටතේ සිදු කරනු ලබන අතර ඒ අනුව එක් එක් ගොවියාට පැය කිහිපයක් පමණක් ජලය ලබාදේ. එහෙත් ඇතැම් ගොවීන් තම අභිප්‍රාය අනුව ජලය ලබාගැනීම නිසා විධිමත් ජල පාලනයක් සිදු නොවේ. සියලුම වැව්වල වගා කටයුතු අඛණ්ඩව සිදු නොකරන බැවින් ඒවායේ ක්‍රියාකාරීත්වයද දුර්වල වී ඇත. විශේෂයෙන්ම වගා කරන කන්න වල පමණක් ගොවි සංවිධාන ක්‍රියාත්මක වන අතර බොහෝ ගොවි සංවිධාන නිලධාරීන්ට පමණක් සීමා වී ඇත. විශේෂයෙන්ම සෑම වැවකම පාහේ අඛණ්ඩ නඩත්තුවක් සිදු නොවන අතර වගා කරන කන්න වල පමණක් ඇළවල් සුද්ධ වේ. මේ නිසා බොහෝ වැව් කණ්ඩි වල හා ඇළවල් වල විශාල ගස් වැවී ඇත. එහෙත් කන්න රැස්වීමේ නීතිරීති අනුව නඩත්තු කටයුතු ඉටුවන බව නිලධාරින්ගේ මතය වී ඇත. ඇල පද්ධතිය ඉතා අබලන්ය. මේ නිසා යම් ක්‍රමානුකූල ජල කළමනාකරණයක් සිදු කල නොහැකිය ඇතැම් ඇලමාර්ග කුණු ඇලට ජලය හරවා කුණු ඇල පුරවා කුඹුරු වලට ජලය හරවා ගැනීමට ගොවීන් කටයුතු කරයි.

4.7එල්ලංගාවේ කෘෂිකාර්මික බෝග වගා රටාව

ප්‍රදේශයේ කෘෂිකාර්මික බෝග රටාව ලෙස මහ කන්නය වැසි ජලය උපයෝගී කරගෙන යල කන්න වැව් හා කෘෂි ළිංවල ජලය කළමනාකරණය කරමින් සිදු කරයි. යල කන්නයේ දී ද වී වගාව සිදු කරන අතර හේන් වගාවද සිදු කරයි. යල කන්නයේ දී කැප්පෙටියාව වැව පත්තිනිගම වැව හා සුද්දනාගේ වැව නැලැව මහ වැව යන වැව් ආශ්‍රිතව බෙත්ම ක්‍රමයට වගා කටයුතු සිදු කරන අතර බොහෝ විට අතිරේක බෝග වගාව ද සිදු කරයි.

එල්ලංගාවට අයත් මුළු භූමි ප්‍රමාණයෙන් හෙක්ටයාර 414ක් ගොඩ හා මඩ ඉඩම් ලෙස වගා කටයුතු කරනු ලබයි. මෙයින් මහ කන්නයේ දී හෙක්ටයාර 373ක් හා යල කන්නයේ දී හෙක්ටයාර් 149ක් වී වගා කරන අතර එයින් මහ කන්නයේදී වී නිෂ්පාදනය මෙට්‍රික් ටොන් 446ක් ද යල කන්නයේ වී නිෂ්පාදනය මෙට්‍රික් ටොන් 268ක් ද වේ. දේශගුණ සුහුරු වාරි කෘෂිකර්ම ව්‍යාපෘතිය මගින් වැව් ප්‍රතිසංස්කරණයෙන් අනතුරුව මෙම නිෂ්පාදනය අගයන්ද මෙම අගයන්ම බව PRA (ඉහත වගු සටහන් අනව) වාර්ථාවේ සඳහන් වේ. මේ අනුව එල්ලංගාව දැනටමත් අස්වැන්න යම් ස්ථාවර මට්ටමකට පැමිණ ඇතැයි සඳහන් කල හැකිය. වෙනත් අතිරේක භෝග වශයෙන් රට කජු, ලොකු ළූණු, මුං, කව්පි හා පළතුරු ලෙස කෙසෙල්, පැණි කොමඩු අදිය ද වගා කරයි. ඊට අමතරව පොල් හා තේක්ක දැව වගාව ද ප්‍රදේශය පුරා දක්නට ලැබේ. දැව ලෙස තේක්ක අළවියෙන් යම් ආදායමක් ලබාගනී. මැඩිල්ල අමුණ එල්ලංගාව යටතේ බඩ ඉරිඟු නිෂ්පාදිත බිම් මහ සහ යල ලෙස පිලිවෙළින් හෙක්ටයාර 28 සහ 35 ලෙසද බඩ ඉරිඟු නිෂ්පාදනය මහ සහ යල පිළිවෙලින් මෙට්‍රික් ටොන් 83 හා 104 ලෙසද හඳුනාගැනේ. මෙම වගාවට ගොවීන් වැඩිපුර නැඹුරු කර ගැනීමේ හැකියාවක් පවතී. තවද වාර්ෂික රටකජු වගාව හෙක් 41 පමණ වන අතර අස්වැන්න 70 මෙට්‍රික් ටොන් පමණවේ. පැණි කොමඩු නිෂ්පාදනයද සැලකිය යුතු මට්ටමකින් සිදු කරන අතර හෙක්ටයාර 12 කින් මෙට්‍රික් ටොන් 84 ක් පමන අස්වැන්නක් ලබා ගෙන ඇත. මීට අමතරව අක්කර 47 ක පමණ පොල් වගාවද දක්නට ලැබේ. විශේෂයෙන් වැව් ආශ්‍රිතව පොල් වගාව බහුලව දැක ගත හැකිය. ඉන් 40% ක් පමණ ඵල නොදරන පැල පොල් වගාව ලෙස පවතී. අලින්ගෙන් අති විශාල හානියක් පොල් වගාවට සිදවේ. මෙම වගාව රැක ගැනීමට ගොවීන් දැඩි පරිශ්‍රමයක් දරයි. මේ සඳහා ඉඩම් වටා අක්‍රමවත් අලි වැට යොදා ඇත. මෙම ප්‍රදේශයේ දේශගුණ සුහුරු වාරි කෘෂිකර්ම ව්‍යාපෘතිය මගින් අතිරේක ආහාර බෝග වගාව සඳහා රටකජු, හා තල, මිරිස් ,කව්පි, වැනි බෝග ගොවීන්ට වගාව සඳහා ලබා දී ඇත . තවද සුක්‍ෂ බින්දු ජල වාහන පද්ධති, කෘමි ප්‍රතිරෝද ක දැල් , කෘෂි ලිං, සූර්යය බලයෙන් යුත් ජලපොම්ප, වගා ආවරණ දැල්, කාපට් නිෂ්පාදන සමිති මගින් ලබාදී ඇත. ගොවීන් සඳහා කෘෂිකාර්මිකදැනුම ලබාදීමටද ව්‍යාපෘතිය කටයුතු කර ඇත. පහත වගුවෙන් අඹන්පොල ප්‍රාදේශීය ලේකම් බල ප්‍රදේශයේ ඉඩම් පරිහරණ වගා රටාව දක්වා ඇත.

4. 8 මාමුනුවගම එල්ලංගාව මුහුණ දෙන ප්‍රධාන අභියෝග

මාමුනුවගම එල්ලංගාවේ පැවති හරස්කඩ චාරිකාවේදී මෙන්ම ගොවි සංවිධාන හා නිලධාරීන් සමග පැවති සාකච්ඡා අනුව එල්ලංගාව මුහුණදෙන ප්‍රධන අභියෝග ගැටළු පිළිබඳව නිරීක්ෂණය කල අතර එල්ලංගා හරස්කඩ චාරිකාවෙන් පසු ගොවි සංවිධාන හා එහි සාමාජිකයන් සමග පැවති සාකච්ඡාවේදී පහත සඳහන් පොදු ගැටළු හඳුනාගත හැකිවිය. මෙසේ හදුනාගත් ගැටලු ගොවින්ගේ අදහස අනුව ප්‍රමුඛතාගත කිරීමක්ද කල අතර ඒ අනුව පහත සඳහන් ගැටලු ලේකනය ගොනුකර ඇත. තවද උපාය මාර්ගික මැදිහත්වීම් හා මැදිහත්විය යුතු ආයතන පිළිබදව තක්සේරුවක් කර දළ ඇස්තමේන්තුවක් සකස් කර කාල රාමුවක්ද අමුණා ඇත. මෙම වාර්ථාව එල්ලංගා කළමනාකරණ කමිටුවට ඉදිරිපත් කර සාකච්ඡා කර ක්‍රියාවට නැංවිය යුතුය.

4.9 උග්‍ර ගැටළු විසඳීම/අවම කිරීම සඳහා යෝජිත උපායමාර්ගික මැදිහත්වීම් -මාමුනුවගම එල්ලංගාව.

අනු අංක	උග්‍ර ගැටළු	යෝජිත උපාය මාර්ගික මැදිහත්වීම්	මැදිහත්විය යුත ආයතන
1	කොන්ත්‍රාත් කරුවන් පස් කැපු අනතුරුදායක වලවල් නිසා ජීවිත තර්ජන ඇතිවීම රටේ තරනගස්වැව, කුඩා වැව	I. CMC හිදී සාකච්ඡා කිරීම II. අදාල ස්ථාන නිරීක්ෂණය කිරීම. III. තාක්ෂණික උපදෙස් අනුව පිළියම් යෙදීම.	1. CMC /CSIAP 2. ගොවිජන සං දෙ 3. පළාත් වාරිමාර්ග දෙ 4. ගොවි සංවිධාන
2	රක්ෂිත අල්ලාගෙන ඇත එම ඉඩම් වල පාංශු ඛාදනය නිසා වැව ගොඩවීම රටේ තරනගස් වැව	I. අදාල ස්ථාන හා ගොවීන් හදුනා ගැනීම. II. ගොවි සංවිධාන හා අදාල ගොවීන් දැනුවත් කිරීම. III. කට්ටකඩුව ඒකාබද්ධ ක්‍රියාන්විතයකින් කට්ටකඩුව වෙන් කිරීම.	1. ගොවි සංවිධාන (CMC) 2. CSIAP 3. ගොවිජන සං දෙ 4. පළාත් වාරිමාර්ග දෙ

		IV. සුදුසු වෘක්ෂලතා ආවරණයක් ඇති කිරීම. සඳහා පැල සිටුවීම.	
3	මිරිදිය මසුන් නැත. කිඹුලන් විසින් මසුන් ආහාරයට ගැනීම රටේ තරනගස් වැව	I. CMC හිදී සාකච්ඡා කිරීම ගැනීම. II. සුදුසු වැව් තෝරා ගැනීම. III. මත්ස්‍ය පැටවුන් මුදාහැරීම. IV. කිඹුලන් ගහනය පිළිබඳව නිරීක්ෂණයක් කර අවශ්‍ය පියවර ගැනීම. V. වැව් මැන සළකුණ කිරීම. VI. අණවසර කරුවන් ඉවත් කිරීම.	1. CMC 2. CSIAP 3. ගොවිජන සං දෙ 4. වනජීවී සංරක්ෂණ දෙ 5. ගොවි සංවිධාන
4	පුණරුත්ථාපණයේදී වැව් ඉස්මත්තට ගොඩ දමා ඇති පස් නැවත සේදී වැවට එකතු වී වැව ගොඩවීම. රටේ තරනගස් වැව (මීටර් 2 00 පමණ)	I. CMC හිදී සාකච්ඡා කිරීම. II. අදාල ස්ථාන හදුනා ගැනීම හා නිරීක්ෂණය කර ඇස්තමේන්තු සකස් කිරීම. III. වැව වටා වැටියක් ලෙස අරක්ශිත වැටියක් ලෙස	1. CMC/CSIAP 2. ගොවිජන සං දෙ 3. ගොවි සංවිධාන (සියලු ආයතන CMC නියෝජනය කරයි)

		සකස් කර සුදුසු වෘක්ෂලතා සිටුවීම.	
5	වැව ඉස්මත්තේ ඇති රක්ෂිතයේ ගස් නැත . අප ද්‍රව්‍ය වැවට එකතු වී වැව ගොඩවීම රටේ තරනගස් වැව .	I. CMC හිදී සාකච්ජා කිරීම. II. සුදුසු වැව් තෝරා ගැනීම. III. පාර්ෂව කරු වන් සමගසාකච්ජා කිරීම. IV. වැවේ සීමා මායිම් ලකුණුකර සුදුසු වෘක්ෂලතා ආවරණයක් යෙදීම.	1. CMC/CSIAP 2. ගොවිජන සං දෙ 3. පළාත් වාරිමාර්ග දෙ 4. වණ සංරක්ෂණ දෙ 5. ගොවි සංවිධාන

6	වාන අවහිරවී ඇත . පිට වානට පහතින් ඇති පාර සේදීයාම රටේ තරනගස් වැව	I. CMC හිදී සාකච්ඡා කිරීම. II. ක්ෂේත්‍රය පරීක්ෂා කිරීම III. තාක්ෂණික උපදෙස් ලබා ගැනීම හා තක්සේරු කිරීම. IV. සුදුසු නඩත්තු වැඩ සටහනක් ක්‍රියාත්මක කිරීම.	1. CMC/CSIAP 2. ගොවිජන සං දෙ 3. ගොවි සංවිධාන 4. පළාත් වාරිමාර්ග දෙ
7	කට්ටකඩුව හා පෙරණය (Filter) නැත (රටේ තරනගස් වැව)	I. CMC හිදී සාකච්ඡා කිරීම. II. සුදුසු වැව් තෝරා ගැනීම. III. පාර්ෂවකරුවන් සමග සාකච්ඡා කිරීම . IV. කට්ටකඩුවෙන් කිරීම. V. වැවේ සීමා මායිම් ලකුණුකර සුදුසු වෘක්ෂලතා ආවරණයක් යෙදීම.	1. CMC 2. CSIAP 3. ගොවිජන සං දෙ 4. පළාත් වාරිමාර්ග දෙ 5. ගොවි සංවිධාන (සියලු ආයතන CMC නියෝජනය කරයි)
8	වාරිමාර්ග පද්ධතිය කැලෑවෙන් වැසී ඇත . නඩත්ත ඉතා දුර්වලයි	I. එල්ලංගා කළමනාකරණ කමිටුව සමග සාකච්චා කිරීම.	1. ගොවි සංවිධාන (CMC) 2. CSIAP

		II. නඩත්තු සැලැස්මක් සකස් කිරීම හා ක්‍රියාත්මක කිරීම.	3. ගොවිජන සං දෙ 4. පළාත් වාරිමාර්ග
9	වැව පුනරුත්තපනය කර නැත . මමුනුවාගම	I. CMC හිදී සාකච්ඡා කිරීම. II. ක්ෂේත්‍රය පරීක්ෂා කිරීම III. තාක්ෂණික උපදෙස් ලබා ගැනීම හා තක්සේරු කිරීම. IV. සුදුසු නඩත්තු වැඩ සටහනක් ක්‍රියාත්මක කිරීම.	1. CMC/ CSIAP 2. ගොවිජන සං දෙ 3. ගොවි සංවිධාන 4. පළාත් වාරිමාර්ග දෙ
10	ආක්‍රමණික ජලජ ශාක වලින් වැව වැසී ඇත මමුනුවාගම	I. CMC හිදී සාකච්ඡා කිරීම. II. ක්ෂේත්‍රය පරීක්ෂා කිරීම. III. යල කන්නයේ සුදුසු කෘෂි රසායනිකයක් ප්‍රමිතියට අනුව යෙදීම.	1. CMC/ CSIAP 2. ගොවිජන සං දෙ 3. ගොවි සංවිධාන 4. පළාත් කෘෂි දෙ
11	හේන් වගාව නිසා වැව ගොඩවීම මමුනුවාගම අක් 04	I. CMC හිදී සාකච්ඡා කිරීම. II. ක්ෂේත්‍රය පරීක්ෂා කිරීම	1. CMC/ CSIAP 2. ගොවිජන සං දෙ 3. ගොවි සංවිධාන

		III. තාක්ෂණිකඋපදෙස් ලබා ගැනීම හා තක්සේරු කිරීම. IV. පාංශු සංරක්ෂණ වැටි දැමීම.	4. පළාත් කෘෂි දෙ
12	කුළු වැව වගාකර ඇත ඉස්මත්ත එළි කරලා . පාංශු බාදනය වී ඇත. අළුත් වැව	1 CMC හිදී සාකච්ඡා කිරීම . 2 ක්ෂේත්‍රය පරීක්ෂා කිරීම . 3 නැවත වණ වගා කිරීම .	1. CMC / CSIAP 2. ගොවිජන සං දෙ 3. ගොවි සංවිධාන 4. වණ සං දෙ .
13	එල්ලංගාවට සුදුසු වගා සැලැස්මක් නොමැතිකම.	1 CMC හිදී සාකච්ඡා කිරීම 2 සුදුසු වගා සැලැස්මක් සකස් කිරීම 3 ක්‍රියාත්මක කිරීම	1. CMC / CSIAP 2. ගොවිජන සං දෙ 3. පළාත් කෘෂි දෙ

4.10 වගු අංක 13 -යෝජිත උපායමාර්ගික සැලැස්ම දළ ඇස්තමේන්තුව කාල රාමුව මාමුනුවාගම

උග්‍ර ගැටළු හා විසඳීම සඳහා යෝජිත උපාය මාර්ගික ක්‍රියාකාරකම්	දළ පිරිවැය (රු.මි)	කාල රාමුව 2025													ක්‍රියාත්මක කිරීමේ වගකීම් දරන ආයතන/ආයතනය මැදිහත්වීම්	
		කෙටි කාලීන					මධ්‍යකාලීන				දිකාලීන					
															ප්‍රධාන	අනෙකුත්
1 කොන්ත්‍රාත් කරුවන් පස් කැපූ අනතුරුදායක වලවල් නිසා ජීවිත තර්ජන ඇතිවීම	0.3							▬	▬						1. ගොවි සංවිධාන 2. CSIAP/CMC 3. ගොවිජන සං දෙ 4. පළාත් වාරි: දෙ	පරිසර නිලධාරී
2 රක්ෂිත අල්ලාගෙන ඇත. එම ඉඩම් වල පාංශු ඛාදනය නිසා වැව ගොඩවීම.	0.6				▬	▬									1. ගොවි සංවිධාන 2. CSIAP 3. ගොවිජන සං දෙ 4. පළාත් වාරිමාර්ගදෙ	1 ගොවි සංවිධාන 2 CSIAP 3 ගොවිජන සං දෙ 4 පළාත් වාරිමාර්ග දෙ
3	0.4					▬	▬								1. ගොවි සංවිධාන	1 ගොවි සංවිධාන

මිරිදිය මසුන් නැත. කිඹුලන් විසින් මසුන් ආහාරයට ගැනීම. රටේ තරනගස් වැව															2. CSIAP 3. ගොවිජන සං දෙ 4. පළාත් වාරිමාර්ග දෙ	2 CSIAP 3 ගොවිජන සං දෙ 4 පළාත් වාරිමාර්ග දෙ
4 පුණරුත්ථාපණයේ දී වැව් ඉස්මත්තට ගොඩ දමා ඇති පස් නැවක සේදී වැවට එකතු වී වැව ගොඩවීම.	0.3														1. ගොවි සංවිධාන 2. CSIAP 3. ගොවිජන සං දෙ 4. පළාත් වාරිමාර්ග	1 ගොවි සංවිධාන 2 CSIAP 3 ගොවිජන සං දෙ 4 පළාත් වාරිමාර්ග
5 ඉස්මත්තේ ඇති රක්ෂිතයේ ගස් නැත. අපද්‍රව්‍ය වැවට එකතු වී වැව ගොඩවීම.	0.2														1. ගොවි සංවිධාන 2. CSIAP 3. ගොවිජන සං දෙ 4. පළාත් වාරිමාර්ග දෙ	1 ගොවි සංවිධාන 2 CSIAP 3 ගොවිජන සං දෙ 4 පළාත් වාරිමාර්ග දෙ
6 වාන අවහිරවී ඇත.	0.7														1. ගොවි සංවිධාන 2. CSIAP	1 ගොවි සංවිධාන 2 CSIAP

පිට වානට පහතින් ඇති පාර සේදීයාම. රටේ තරනගස් වැව															3. ගොවිජන සං දෙ 4. පළාත් වාරිමාර්ග දෙ	3 ගොවිජන සං: දෙ 4 පළාත් වාරි: දෙ
7. කට්ටකඩුව හා පෙරණය (Filter) නැත.	0.3														1. ගොවි සංවිධාන 2. CSIAP 3. ගොවිජන සං දෙ 4. පළාත් වාරිමාර්ග දෙ	1 ගොවි සංවිධාන 2 CSIAP 3 ගොවිජන සං දෙ 4 පළාත් වාරිමාර්ග දෙ
8 වාරිමාර්ග පද්ධතිය වැසී ඇත කැලෑවෙන්. නඩත්තු ඉතා දුර්වලයි.	0.1														1. ගොවි සංවිධාන 2. CSIAP 3. ගොවිජන සං දෙ 4. පළාත් වාරිමාර්ග	1 ගොවි සංවිධාන 2 CSIAP 3 ගොවිජන සං දෙ 4 පළාත් වාරිමාර්ග
9 වැව පුනරුත්තපනය කර නැත.																
10																

ආක්‍රමණික ජලජ ශාක වලින් වැව වැසී ඇත.																
11 හේන් වගාව නිසා වැව ගොඩවීම.																
12 කුළු වැව වගාකර ඇත ඉස්මත්ත එළි කරලා පාංශු ඛාදනය වී ඇත.																
13 එල්ලංගාවට සුදුසු වගා සැලැස්මක් නොමැතිකම.																

4.11 වගු අංක 14 - මාමුනුවාගම එල්ලංගාව යෝජිත ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම හා දළ ඇස්තමේන්තුව

අනු අංක	දළ ඇස්තමේන්තුගත වියදම/ සහ යෝජිත ප්‍රධාන ක්‍රියාකාරකම් මාමුනුවාගම එල්ලංගාව	ආසන්න වියදම් (රු.)	2024/2025							
			ඔ/නෙ	දෙ/ජන	මා/අප්‍රි	මැ/ජ	ජ/අ	සැ/ඔ	නෙ/දෙ	
1	කොන්ත්‍රාත්කරුවන් පස් කැපු අනතුරුදායක වලවල් නිසා ජීවිත තර්ජන ඇතිවීම	0.3								
2	රක්ෂිත අල්ලාගෙන ඇත. එම ඉඩම් වල පාංශු ඛාදනය නිසා වැව ගොඩවීම.	0.6								
3	මිරිදිය මසුන් නැත. කිඹුලන් විසින් මසුන් ආහාරයට ගැනීම.	0.2								
4	පුණරුත්ථාපණයේදී වැව් ඉස්මත්තට ගොඩ දමා ඇති පස් නැවක සේදී වැවට එකතු වී වැව ගොඩවීම.	0.3								
5	වැව ඉස්මත්තේ ඇති රක්ෂිතයේ ගස් නැත . අප ද්‍රව්‍ය වැවට එකතු වී වැව ගොඩවීම.	0.2								
6	වාන අවහිරවී ඇත. පිට වානට පහතින් ඇති පාර සේදීයාම.	0.4								
7	කට්ටකඩුව හා පෙරණය (Filter) නැත.	0.4								
8	වාරිමාර්ග පද්ධතිය නඩත්ත ඉතා දුර්වලයි. (නඩත්තු සැලැස්මක් ක්‍රියාත්මක කිරීම)	0.1								
9	වැව පුනරුත්තපනය කර නැත.	00								
10	ආක්‍රමණික ජලජ ශාක වලින් වැව වැසී ඇත.	0.1								
11	හේන් වගාව නිසා වැව ගොඩවීම.	0.3								

12	කුළු වැව වගාකර ඇත ඉස්මත්ත එළි කරලා පාංශු ඛාදනය වී ඇත.	0.1									
13	එල්ලංගාවට සුදුසු වගා සැලැස්මක් නොමැතිකම.	0.4									
	මුළු	3.4									

ඇමුණුම්

ගොවිජන සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව
கமநல அபிவிருத்தித் திணைக்களம்
DEPARTMENT OF AGRARIAN DEVELOPMENT

මගේ අංකය / எனது இல. / My No. 7/3/9/CMC/2023	ඔබේ අංකය / உமது இல. / Your No.	දිනය / திகதி / Date 2023.08.03

චක්‍රලේඛ අංකය - 06/2023

සියලුම දිස්ත්‍රික් ලේකම්වරුන් සහ ප්‍රාදේශීය ලේකම්වරුන් වෙත,

<u>එල්ලංගා පද්ධති කළමනාකරණ කමිටු පිහිටුවීම හා පවත්වා ගෙන යාම.</u>

<u>Cascade Management Committee (CMC) Establishment & Continuity</u>

රට අභ්‍යන්තරයේ සිට මුහුදට ගලා බසින ප්‍රධාන ගංගා (Rivers) තෘතියික ජල මාර්ග ලෙසත්, එම ප්‍රධාන ගංගා වලට එකතුවන අතු ගංගා (Tributarite) ද්විතික ජල මාර්ග ලෙසත්, එම අතු ගංගා වලට ජලය සපයන කුඩා ජල මාවත් (Small water ways) ප්‍රාථමික ජල මාර්ග ලෙසත් හැඳින්වේ. ග්‍රාමීය වැව් හා අමුණු වැඩි ප්‍රමාණයක් ප්‍රාථමික ජල් මාර්ග හරහා ඉදිකර ඇති අතර භූමිය මතුපිට ජලය ගබඩා කර පහළට ගලා යාමට සැලැස්වීමට සකස් කර ඇති වැව් ද මීට ඇතුළත් වේ.

02. මෙරට අභ්‍යන්තරයේ පවතින ප්‍රාථමික ජල මාර්ගයක් හෝ ප්‍රාථමික ජල මාර්ග ජාලයක පිහිටා ඇති, ජල විද්‍යාත්මක වශයෙන් එකට බැඳුණු කුඩා හා මධ්‍යම ප්‍රමාණයේ වැව් පද්ධති හෝ වැව් හා අමුණු පද්ධති හෝ අමුණු පද්ධති වලින් සමන්විත, මධ්‍යම ප්‍රමාණයේ ජල පෝෂක ප්‍රදේශයක් (Meso-catchment) එල්ලංගා පද්ධතිය ලෙස හැඳින්වේ.

03. ශ්‍රී ලංකාවේ එල්ලංගා පද්ධති 1166 ක් දැනට හඳුනාගෙන ඇත. මෙම එල්ලංගා පද්ධති ආශ්‍රිතව භූ විද්‍යාත්මක, ජල විද්‍යාත්මක, පරිසර විද්‍යාත්මක සහ සමාජ ආර්ථික ප්‍රගමණය උදෙසා සම්පත් භාවිතය කාර්යක්ෂමව හා තිරසරව පවත්වාගෙන යාම ඉලක්ක කරගනිමින් 1968 අංක 48 දරන වාරිමාර්ග (සංශෝධන) ආඥා පනතින් සංශෝධිත 1946 අංක 32 දරන වාරිමාර්ග ආඥා පනතේ 1 (අ) 1, 2, 3, 4 වගන්ති ප්‍රකාරව ගොවිජන සංවර්ධන කොමසාරිස් ජනරාල් වෙත පැවරී ඇති බලතල අනුව සහ උක්ත පනත යටතේ පවත්වනු ලබන දිස්ත්‍රික් කෘෂිකර්ම කමිටුවේදී වාරි කර්මාන්ත ආශ්‍රිත වී වගාව ඇතුළු කෘෂිකර්මයට බලපාන හෝ අනුෂාංගික සියලු කරුණු සම්බන්ධව කටයුතු කිරීමට උක්ත පනතෙන් ඔබ වෙත පැවරී ඇති බලතල අනුව එල්ලංගා පද්ධති කළමනාකරණ කමිටු [Cascade Management Committee (CMC)] පිහිටුවීම හා පවත්වාගෙන යාම සම්බන්ධයෙන් කෘෂිකර්ම කමිටුවේදී සමාලෝචනය කරන ලෙසත් ඊට පහත සඳහන් කරුණු මාර්ගෝපදේශ වශයෙන් යොදාගන්නා ලෙසත් කාරුණිකව දන්වා සිටිමි.

<u>3.1. එල්ලංගා පද්ධති කළමනාකරණ කමිටු පිහිටුවීමේ පරමාර්ථ</u>

i. එල්ලංගාවක පිහිටි සියලු ස්වාභාවික සම්පත්, එනම් පස, ජලය, වන සම්පත, ජෛව පද්ධති, ඉඩම් හා වාරිමාර්ග පද්ධති කළමනාකරණය කිරීම සඳහා ප්‍රතිලාභීන් සහ අදාළ රාජ්‍ය නිලධාරීන් ඒකාබද්ධ ප්‍රවේශයකින් කටයුතු කිරීම සඳහා ආයතනික ව්‍යුහයක් සකස් කිරීම.

ii. වාරි කෘෂිකර්මය, පශු සම්පත් කටයුතු සහ මිරිදිය ධීවර කර්මාන්තය, සඳහා ජලය සැපයීම, වන සම්පත හා වන ජීවී අවශ්‍යතා තුලනාත්මකව පවත්වාගෙන යාම, භූගත ජල මට්ටම ප්‍රශස්ත ලෙස පවත්වාගෙන යාම, ගෙවතු වගාව ඇතුළු ගෘහස්ථ ජල අවශ්‍යතාවයන් විධිමත් ලෙස කළමනාකරණය කිරීම.

ගොවිජන සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව, අංක 42, ශ්‍රීමත් මාර්කස් ප්‍රනාන්දු මාවත, තැ. පෙ. 537, කොළඹ 07.

iii. කෘෂිකාර්මික කටයුතු සඳහා ජලය භාවිතා කරන්නන් ඇතුළුව එල්ලංගා පද්ධතිය නඩත්තු කිරීම සඳහා ලගනතුන් පරිශීලකයන්ගේ සහ පාර්ශවකරුවන්ගේ දායකත්වය ලබාගැනීම.

3.2. එල්ලංගා පද්ධති කළමනාකරණ කමිටු පිහිටුවීමේ අරමුණු

i. එල්ලංගා පද්ධති කළමනාකරණය හා තිරසර පැවැත්ම සඳහා නීතිමය පිළිගැනීමක් සහිත ආයතනික ව්‍යුහයක් ඇති කිරීම.

ii. එක් එක් එල්ලංගා පද්ධති වලට අදාළව එහි ක්‍රියාකාරීත්වයට හා තිරසර පැවැත්මට අදාළ වන ගැටළු හා යෝජිත විසඳුම් ඒකාබද්ධ ප්‍රවේශයකින් යුක්තව සාකච්ඡා කර නීතිමය වශයෙන් පිළිගත් ක්‍රමවේදයක් ඇති කිරීම.

iii. එල්ලංගා පද්ධතිය තුළ පිහිටි වාරි කෘෂිකාර්මික, ජල කළමනාකරණ, පාරිසරික, සමාජ ආර්ථික හා භූ විද්‍යාත්මක සාධක පද්ධතියේ මනා ක්‍රියාකාරීත්වය සඳහා අඛණ්ඩව හා සක්‍රියව පවත්වාගෙන යාමට ක්‍රමවේදයක් ඇති කිරීම.

iv. එල්ලංගා පද්ධතියේ සංවර්ධන කටයුතු වලදී, මුළු පද්ධතියට සිදුවන හායනයන් වලක්වා ගනිමින් අවශ්‍යතා තහවුරු කිරීම, ජල සම්පත් කාර්යක්ෂමව පරිහරණය සඳහා වගා කන්න පදනම් කර ගනිමින් සැලසුම් සකස් කිරීම.

v. එල්ලංගා පද්ධතිය සඳහා ඒකාබද්ධ කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදන සැලැස්මක් සකස් කිරීම හා එම සැලැස්මේ ක්‍රියාත්මක තත්ත්වය පසුවිපරම් කිරීම.

vi. එල්ලංගා පද්ධතියක පැවතිය යුතු අංගෝපාංග ප්‍රතිස්ථාපනය සඳහා අවශ්‍ය කටයුතු කිරීම.

vii. එල්ලංගා පද්ධති හා බැඳුනු සමාජ ආර්ථික සම්බන්ධතා ආරක්ෂා කිරීම හා ඒ පිළිබඳව පාර්ශවකරුවන් දැනුවත් කිරීම

3.3. එල්ලංගා පද්ධති කලමනාකරණ කමිටුවේ කාර්යභාරය

i. එල්ලංගා පද්ධතිය සඳහා වන සැලසුම් සකස් කිරීම, ක්‍රියාත්මක කිරීම හා පසුවිපරම් කිරීම.

ii. එල්ලංගා පද්ධති කළමනාකරණ කමිටු සාමාජිකයන් විසින් ඉදිරිපත් කරනු ලබන ගැටලු, යෝජනා සහ සැලසුම් සඳහා විසඳුම් ලබාදීම සහ විසඳිය නොහැකි ගැටලු අදාළ වන පරිදි ප්‍රාදේශිය / දිස්ත්‍රික් කෘෂිකර්ම කමිටුව වෙත යොමු කර විසඳා ගැනීම.

iii. එල්ලංගා පද්ධති කලමනාකරණයට අදාල වාර්තාවක් අවස්ථානුකූලව ප්‍රාදේශිය / දිස්ත්‍රික් කෘෂිකර්ම කමිටුව වෙත ඉදිරිපත් කිරීම.

iv. ග්‍රාමීය වැව් එල්ලංගාවන් තුළ පිහිටි සියලුම ජල මූලාශ්‍ර හා ජල පාරිභෝගිකයින් එක්ව එල්ලංගාව අයත් මධ්‍යම ජල පෝෂක ප්‍රදේශය (Meso-Catchment) සඳහා ඒකාබද්ධ කෘෂිකාර්මික සැලැස්මක් පිළියෙල කොට ක්‍රියාත්මක කිරීම.

v. එල්ලංගාවක් තුළ කටයුතු කරන සියලුම ජල පාරිභෝගිකයන්ගේ අවශ්‍යතා අනුව ජල පෝෂක ප්‍රදේශය තුළ පවතින ස්වභාවික සම්පත් කළමනාකරණයට අදාළ තීරණ ගැනීම හා ක්‍රියාත්මක කිරීම.

vi. ස්වභාවික ආපදා, ව්‍යසන හා හානිකර මානව ක්‍රියාකාරකම් අවම කරගැනීමට හැකිවන පරිදි සියලු ජල මූලාශ්‍ර කළමනාකරණය කිරීම.

vii. එල්ලංගාව තුළ පිහිටි සියලු ජල මූලාශ්‍ර ආශ්‍රිත ජල පාරිභෝගිකයන් අතර කාර්යක්ෂම තොරතුරු සන්නිවේදන ක්‍රමයක් ස්ථාපිත කිරීම.

viii. එල්ලංගාව තුළ ඇති පරිසර පද්ධති වලට අදාළ යෙදවුම් හා නිමවුම් ප්‍රශස්ත ලෙස කළමනාකරණය සඳහා විධිමත් ක්‍රමවේදයක් ස්ථාපිත කිරීම.

ix. පවතින හා ඉදිරියේදී ඇතිවිය හැකි බවට අනාවැකි පල කරන දේශගුණික විචලනයන් සඳහා යෝග්‍ය වූ දේශගුණික සුහුරු උපායමාර්ගික සැලසුම් ක්‍රියාවට නැංවීම සහ ජල පාරිභෝගිකයන් එවැනි දේශගුණික අනුගත වීම් වලට හුරු කිරීම.

x. එල්ලංගා පද්ධතිය තුළ ජල පාරිභෝගිකයන් අතර දැනුම, ආකල්ප, කුසලතාවයන් සහ සම්පත්

xxvii. වෙනත් ප්‍රජා සංවිධාන හා පරිසර සංවිධාන නියෝජනය කරමින් එක් සංවිධානයකින් එක් නියෝජිතයෙකු

3.4.2. <u>දිස්ත්‍රික් මට්ටම</u>

මෙම කමිටුව අදාල දිස්ත්‍රික්කයේ පහත නිලධරයන්ගෙන් සමන්විත වේ.

i. දිසාපති හෝ දිස්ත්‍රික් ලේකම්
ii. ප්‍රාදේශීය ලේකම්
iii. ගොවිජන සංවර්ධන නියෝජ්‍ය / සහකාර කොමසාරිස්
iv. පළාත් පාලන ආයතන නියෝජනය කරමින් පළාත් පාලන සහකාර කොමසාරිස් හෝ නියෝජිතයෙකු
v. දිස්ත්‍රික් කෘෂිකර්ම අධ්‍යක්ෂක
vi. පළාත් හා අන්තර් පළාත් නියෝජ්‍ය කෘෂිකර්ම අධ්‍යක්ෂකවරුන්
vii. වාරි මාර්ග අධ්‍යක්ෂක හෝ ප්‍රධාන ඉංජිනේරු
viii. පළාත් වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව නියෝජනය කරමින් නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂක හෝ නියෝජිතයෙකු
ix. ඉඩම් පරිහරණ හා ප්‍රතිපත්ති සැලසුම් දෙපාර්තමේන්තුවේ සහකාර අධ්‍යක්ෂක හෝ දිස්ත්‍රික් භාර නිලධාරි
x. පළාත් ධීවර දෙපාර්තමේන්තුවේ අධ්‍යක්ෂක හෝ නියෝජිතයෙකු
xi. ජලජීවී වගා සංවර්ධන අධිකාරියේ සහකාර අධ්‍යක්ෂක හෝ දිස්ත්‍රික් භාර නිලධාරි
xii. පරිසර අධිකාරියේ දිස්ත්‍රික් සහකාර අධ්‍යක්ෂක හෝ දිස්ත්‍රික් භාර නිලධාරි
xiii. සත්ත්ව නිෂ්පාදන හා සෞඛ්‍ය දෙපාර්තමේන්තුවේ නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂක හෝ නියෝජිතයෙකු
xiv. කෘෂිකාර්මික හා ගොවිජන රක්ෂණ මණ්ඩලයේ සහකාර අධ්‍යක්ෂක හෝ නියෝජිතයෙකු
xv. වන ජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවේ සහකාර අධ්‍යක්ෂක හෝ දිස්ත්‍රික් භාර නිලධාරි
xvi. වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවේ දිසා වන නිලධාරී හෝ නියෝජිතයෙකු
xvii. ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලපවාහන මණ්ඩලයේ දිස්ත්‍රික් භාර නිලධාරි හෝ ඉංජිනේරු
xviii. පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුවේ සහකාර අධ්‍යක්ෂක හෝ දිස්ත්‍රික් භාර නිලධාරි
xix. භූ විද්‍යා හා පතල් කැණීම් කාර්යාංශයේ නියෝජිතයෙකු
xx. ගොවිජන සංවර්ධන ප්‍රාදේශීය නිලධාරී
xxi. පොලිස් පරිසර ඒකකයේ ස්ථාන භාර නිලධාරී
xxii. සිවිල් ආරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුවේ නියෝජිතයෙකු
xxiii. දිස්ත්‍රික් ගොවි සංවිධාන බලමණ්ඩලය නියෝජනය කරමින් සභාපති / ලේකම් හෝ නියෝජිතයෙකු
xxiv. ප්‍රජා ජල සංවිධාන භාර නිලධාරි හෝ දිස්ත්‍රික් නියෝජිතයෙකු
xxv. වෙනත් ප්‍රජා සංවිධාන හා පරිසර සංවිධාන වල දිස්ත්‍රික් මට්ටම නියෝජනය කරමින් එක් සංවිධානයකින් එක් නියෝජිතයෙකු

සැ:යු :- ***එල්ලංගා පද්ධති බලප්‍රදේශ සීමාව තුළ අදාළ ආයතනයේ බල ප්‍රදේශ ඒකකට වැඩි ගණනක් පවතින අවස්ථාවක දී එම එක් එක් බල ප්‍රදේශය නියෝජනය කරමින් ඉහත අනුව බලයලත් නිලධාරීන් සහභාගී විය යුතුය.***

3.5. එල්ලංගා පද්ධති කලමණාකරණ කමිටුවක නිලධාරී මණ්ඩලය - ප්‍රාදේශීය මට්ටම

i. එල්ලංගා පද්ධතියට ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාස එකකට වැඩි ගණනක් පවතින අවස්ථාවක දී සහභාගී වන සැම ප්‍රාදේශීය ලේකම්වරයෙක්ම කමිටුවේ සම සභාපති ලෙස නිල වශයෙන් කටයුතු කළ යුතුය.

ii. එල්ලංගා පද්ධතියට අදාල ගොවිජන සේවා බල ප්‍රදේශයේ ගොවිජන සංවර්ධන ප්‍රාදේශීය නිලධාරී කමිටුවේ ලේකම් ලෙස නිල වශයෙන් කටයුතු කළ යුතුය. එල්ලංගා පද්ධතියට ගොවිජන සේවා බල ප්‍රදේශ එකකට වැඩි ගණනක් පවතින අවස්ථාවන්හි දී වැඩි පෝෂිත අක්කර ගණනක් පවතින බල ප්‍රදේශයේ ගොවිජන සංවර්ධන ප්‍රාදේශීය නිලධාරී ලේකම් ලෙස කටයුතු කළ යුතුය.

iii. කමිටුවේ සභාපතිවරයාගේ උපදෙස් පරිදි ලේකම්වරයා විසින් රැස්වීම් කැඳවීම සිදු කළ යුතුය.

3.6. එල්ලංගා පද්ධති කලමණාකරණ කමිටුවක නිලධාරී මණ්ඩලය - දිස්ත්‍රික් මට්ටම

i. එල්ලංගා පද්ධතියට දිස්ත්‍රික් එකකට වැඩි ගණනක් පවතින අවස්ථාවක දී සහභාගී වන සැම දිස්ත්‍රික් ලේකම්වරයෙක්ම කමිටුවේ සම සභාපති ලෙස නිල වශයෙන් කටයුතු කළ යුතුය.

ii. එල්ලංගා පද්ධතියට අදාළ දිස්ත්‍රික් නියෝජ්‍ය / සහකාර කොමසාරිස්වරුන් කමිටුවේ ලේකම් ලෙස නිල වශයෙන් කටයුතු කළ යුතුය. එල්ලංගා පද්ධතියට ගොවිජන සේවා බල ප්‍රදේශ එකකට වැඩි ගණනක් පවතින අවස්ථාවන්හි දී වැඩි පෝෂිත අක්කර ගණනක් පවතින දිස්ත්‍රික් නියෝජ්‍ය / සහකාර කොමසාරිස්වරුන් ලේකම් ලෙස කටයුතු කළ යුතුය.

iii. කමිටුවේ සභාපතිවරයාගේ උපදෙස් පරිදි ලේකම්වරයා විසින් රැස්වීම් කැඳවීම සිදු කළ යුතුය.

04. ශ්‍රී ලංකාවේ කෘෂිකර්මාන්තයේ තිරසර බව රඳා පවතින ප්‍රධාන අංගයක් වන ජෛව පද්ධති කළමනාකරණය සඳහා එල්ලංගා වාරිමාර්ග කළමනාකරණය විධිමත් කිරීම සඳහා පිහිටවනු ලබන එල්ලංගා පද්ධති කළමනාකරණ කමිටු [Cascade Management Committee (CMC)] තුළින් අපේක්ෂිත කාර්යභාරය ඉටුකරගැනීම සඳහා ඒකාබද්ධ ප්‍රවේශයකින් කටයුතු කරනු ඇතැයි අපේක්ෂා කරමි.

ඒ.එච්.එම්.එල්.අබේරත්න
ගොවිජන සංවර්ධන කොමසාරිස් ජනරාල්

පිටපත් :-

i. ලේකම්, රාජ්‍ය පරිපාලන, ස්වදේශීය කටයුතු, පළාත් සභා හා පළාත් පාලන අමාත්‍යාංශය
ii. ලේකම්, කෘෂිකර්ම අමාත්‍යාංශය
iii. සියලුම පළාත් ප්‍රධාන ලේකම්වරුන්
iv. විගණකාධිපති, ජාතික විගණන කාර්යාලය
v. පොලිස්පති, ශ්‍රී ලංකා පොලිස් දෙපාර්තමේන්තුව
vi. අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්, කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව
vii. අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්, වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව
viii. අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්, සමෘද්ධි සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව
ix. අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්, වනජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව